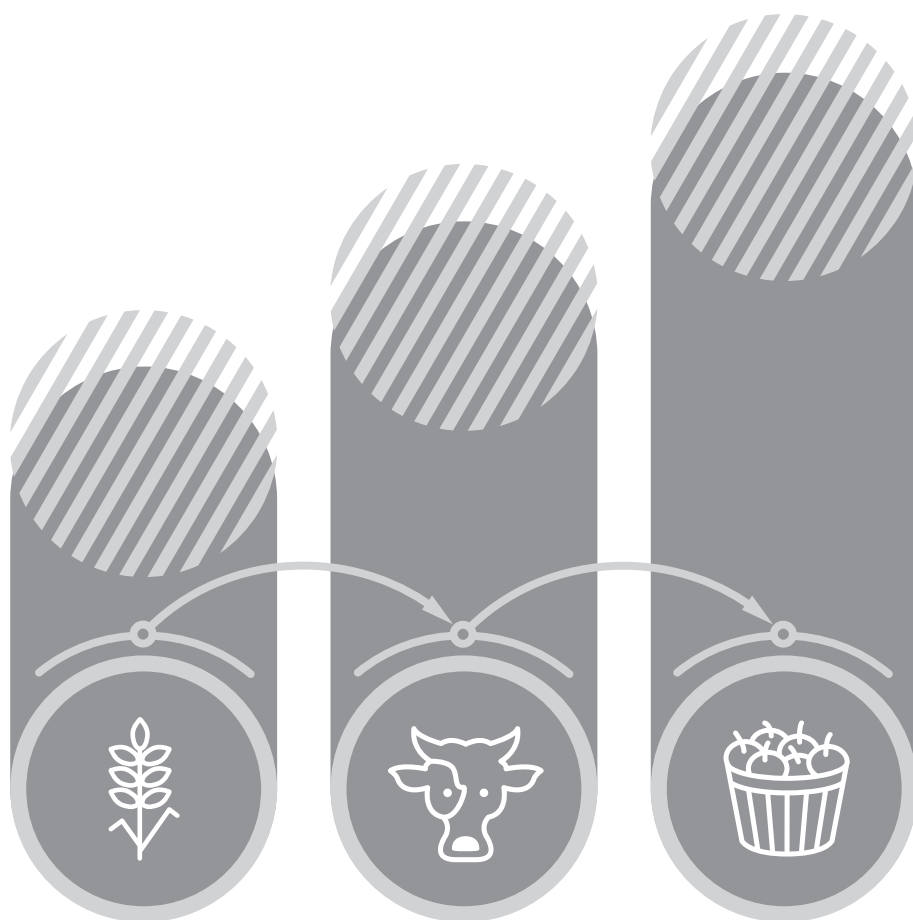

Rolnictwo w województwie podlaskim w 2018 r.

Agriculture in Podlaskie Voivodship in 2018

Rolnictwo w województwie podlaskim w 2018 r.

Agriculture in Podlaskie Voivodship in 2018

Urząd Statystyczny w Białymstoku Statistical Office in Białystok

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Białymstoku

Statistical Office in Białystok

pod kierunkiem

supervised by

Ewy Kamińskiej-Gawryluk

Zespół autorski

Editorial team

Wiesława Kamińska, Aldona Nagórka, Katarzyna Rozwadowska, Anna Szeszko

Prace redakcyjne

Editorial work

Marzena Bylińska, Joanna Orłowska

Tłumaczenie

Translation

Kinga Justyna Karwowska, Joanna Orłowska

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Marzena Bylińska, Joanna Orłowska

Publikacja dostępna na stronie

Publications available on website

bialystok.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła

When publishing Statistical Office data — please indicate the source

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Białymstoku przekazuje Państwu kolejną edycję wydawanej corocznie publikacji za-tytułowanej „Rolnictwo w województwie podlaskim”.

Opracowanie zawiera informacje o użytkowaniu gruntów w gospodarstwach rolnych, produkcji roślinnej i zwierzęcej, poziomie skupu, kształtowaniu się cen na rynku rolnym oraz czynnikach wpływających na wielkość produkcji upraw rolnych i ogrodniczych w 2018 r., natomiast informacje na temat globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej zaprezentowane w publikacji dotyczą 2017 r. W celu zobrazowania przemian i tendencji w rolnictwie, dane zestawiono z analogicznymi wielkościami z roku poprzednie-go, a niektóre informacje zostały zaprezentowane w retrospekcji od 2000 r. Wybrane dane dla wojewódz-twa podlaskiego przedstawiono w odniesieniu do kraju i innych województw.

Oddając w Państwa ręce niniejszą publikację, mam nadzieję, że będzie ona źródłem przydatnych infor-macji dla osób zainteresowanych przedstawioną w niej tematyką. Jednocześnie pragnę serdecznie po-dziękować respondentom za przekazywanie danych stanowiących podstawę do opracowania informacji statystycznych z zakresu rolnictwa w naszym regionie. Zwracam się także z uprzejmą prośbą o zgłaszanie uwag i sugestii, które będą pomocne w kształtowaniu treści kolejnych edycji prezentowanej publikacji.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Białymstoku

Ewa Kamińska-Gawryluk

Białystok, lipiec 2019 r.

Preface

Statistical Office in Białystok is pleased to present the next edition of the annual publication titled "Agriculture in Podlaskie Voivodship".

The elaboration contains basic information on land use in agricultural holdings, crop and animal output, procurement, prices on the agricultural market as well as factors affecting the volume of production of agricultural and horticultural crops in 2018. Moreover, information about gross, final and market agricultural output presented in the publication regard 2017. To illustrate changes and tendencies in agriculture, data have been compared with the analogous values of the previous year and selected information has been shown in a retrospective since 2000. Certain data for Podlaskie voivodship have been shown against the background of the country and other voivodships.

Presenting the following publication, I hope that it will be a source of interesting and useful information for people interested in this subject. At the same time I would like to express my gratitude to all respondents for providing data being the basis for statistical elaborations on agriculture in the region.

I would also like to ask for comments and suggestions that will contribute to shaping and enriching both the content of subsequent editions of this publication.

Director
Statistical Office in Białystok

Ewa Kamińska-Gawryluk

Białystok, July 2019

Spis treści

Contents

	Str. Page
Przedmowa	3
Preface	4
Spis treści	5
Contents	
Spis tablic	7
List of tables	
Spis wykresów	10
List of charts	
Objaśnienia znaków umownych. Ważniejsze skróty	11
Symbols. Major abbreviations	
Synteza	12
Executive summary	13
Rozdział 1. Produkcja roślinna	14
Chapter 1. Crop output	
1.1. Warunki wegetacji i zbioru roślin	14
1.1. Conditions of vegetation and crop production	
1.1.1. Warunki agrometeorologiczne	14
1.1.1. Agrometeorological conditions	
1.1.2. Poziom nawożenia	16
1.1.2. Fertilization level	
1.1.3. Użytkowanie gruntów	18
1.1.3. Land use	
1.1.4. Powierzchnia zasiewów	27
1.1.4. Sown area	
1.2. Zboża	28
1.2. Cereals	
1.3. Strączkowe jadalne	36
1.3. Edible pulses	
1.4. Ziemniaki	37
1.4. Potatoes	
1.5. Rośliny oleiste	39
1.5. Oil crops	
1.6. Uprawy pastewne	41
1.6. Fodder crops	
1.7. Uprawy ogrodnicze	48
1.7. Garden crops	
1.7.1. Warzywa gruntowe	48
1.7.1. Ground vegetables	

1.7.2. Owoce	51
1.7.2. Fruit	
Rozdział 2. Produkcja zwierzęca	55
Chapter 2. Animal output	
2.1. Bydło i owce	55
2.1. Cattle and sheep	
2.2. Trzoda chlewna	59
2.2. Pigs	
2.3. Drób	63
2.3. Poultry	
2.4. Produkcja ważniejszych produktów zwierzęcych	64
2.4. Production of major animal product	
Rozdział 3. Skup produktów rolnych	68
Chapter 3. Procurement of agricultural products	
Rozdział 4. Ceny w rolnictwie	72
Chapter 4. Prices in agriculture	
Rozdział 5. Globalna, końcowa i towarowa produkcja rolnicza	77
Chapter 5. Gross, final and market agricultural output	
Uwagi ogólne	81
General notes	83
Aneks	85
Appendix	
I. Rolnictwo w województwie podlaskim na tle kraju i pozostałych województw w 2018 r.	86
I. Agriculture in Podlaskie Voivodship against the background of the country and other voivodships in 2018	
II. Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie	88
II. Trends and major economic and production results in agriculture	

Spis tablic

List of tables

	Str. Page
Tablica 1. Średnie miesięczne temperatury powietrza i sumy opadów atmosferycznych w okresie od sierpnia 2017 r. do marca 2018 r. na tle norm wieloletnich	14
Table 1. Average monthly air temperatures and precipitation in the period of August 2017–March 2018 at the background of multi-year norms	
Tablica 2. Średnie miesięczne temperatury powietrza i sumy opadów atmosferycznych w okresie od kwietnia do października 2018 r. na tle norm wieloletnich	15
Table 2. Average monthly air temperatures and precipitation in the period of April–October 2018 against the background of multi-year norms	
Tablica 3. Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik w roku gospodarczym 2017/18	16
Table 3. Consumption of mineral or chemical as well as lime fertilizers in terms of pure ingredient in 2017/18 farming year	
Tablica 4. Gospodarstwa rolne stosujące nawozy mineralne lub chemiczne oraz wapniowe	17
Table 4. Agricultural holdings using mineral or chemical as well as lime fertilizers	
Tablica 5. Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych	20
Table 5. Land use in agricultural holdings	
Tablica 6. Gospodarstwa rolne posiadające użytki rolne i powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w 2018 r.	23
Table 6. Agricultural holdings with agricultural land and the area of agricultural land in agricultural holdings in 2018	
Tablica 7. Gospodarstwa rolne posiadające użytki rolne według grup obszarowych użytków rolnych w 2018 r.	24
Table 7. Agricultural holdings with agricultural land by area groups of agricultural land in 2018	
Tablica 8. Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych według grup obszarowych użytków rolnych w 2018 r.	26
Table 8. Area of agricultural land in agricultural holdings by area groups of agriculture land in 2018	
Tablica 9. Powierzchnia zasiewów według grup ziemiopłodów	27
Table 9. Sown area by crop groups	
Tablica 10. Powierzchnia uprawy zbóż	29
Table 10. Crop area of cereals	
Tablica 11. Plony zbóż	30
Table 11. Crop area of cereals	
Tablica 12. Plony zbóż w województwie podlaskim na tle kraju	33
Table 12. Yields of cereals in Podlaskie Voivodship against the background of the country	
Tablica 13. Zbiory zbóż	33
Table 13. Production of cereals	
Tablica 14. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory strączkowych jadalnych	36
Table 14. Crop area, yields and production of edible pulses	
Tablica 15. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory ziemniaków	38
Table 15. Area, yields and production of potatoes	

Tablica 16. Produkcja zbóż i ziemniaków w przeliczeniu na jednostki zbożowe	38
Table 16. Production of cereals and potatoes in terms of cereal units	
Tablica 17. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory roślin oleistych	39
Table 17. Crop area, yields and production of oil crops	
Tablica 18. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory rzepaku i rzepiku	40
Table 18. Crop area, yields and production of rape and turnip rape	
Tablica 19. Powierzchnia paszowa	42
Table 19. Feed area	
Tablica 20. Powierzchnia roślin pastewnych uprawianych na gruntach ornych w plonie głównym użytkowanych na pasze	42
Table 20. Area of fodder crop planted on arable land as major crops used for feed	
Tablica 21. Plony nasion roślin pastewnych	44
Table 21. Yields of fodder seeds	
Tablica 22. Plony roślin pastewnych	45
Table 22. Yields of fodder crops	
Tablica 23. Zbiory pasz	45
Table 23. Feed production	
Tablica 24. Produkcja z łąk trwałych	46
Table 24. Permanent meadows production	
Tablica 25. Struktura powierzchni i zbiorów z łąk trwałych w 2018 r.	47
Table 25. Structure of permanent meadow area and production in 2018	
Tablica 26. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory warzyw gruntowych	49
Table 26. Crop area, yields and production of ground vegetables	
Tablica 27. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory z drzew owocowych w sadach	52
Table 27. Crop area, yields and production of tree fruit in orchards	
Tablica 28. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory z krzewów owocowych i plantacji jagodowych	54
Table 28. Crop area, yields and production of fruit bushes and berry fruit	
Tablica 29. Pogłowie bydła	55
Table 29. Cattle livestock	
Tablica 30. Struktura pogłowia bydła i owiec w 2018 r.	58
Table 30. Structure of cattle and sheep livestock in 2018	
Tablica 31. Pogłowie owiec	59
Table 31. Sheep livestock	
Tablica 32. Pogłowie trzody chlewnej	60
Table 32. Pig livestock	
Tablica 33. Struktura pogłowia trzody chlewnej w 2018 r.	63
Table 33. Structure of pig livestock in 2018	
Tablica 34. Pogłowie drobiu	64
Table 34. Poultry livestock	
Tablica 35. Produkcja żywca rzeźnego	65
Table 35. Production of animals for slaughter	
Tablica 36. Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów	66
Table 36. Production of meat, fats and pluck	

Tablica 37. Produkcja mleka krowiego, jaj kurzych wełny owczej i miodu	67
Table 37. Production of cows' milk, hen eggs, sheep wool and honey	
Tablica 38. Skup ważniejszych produktów rolnych	69
Table 38. Procurement of major agricultural products	
Tablica 39. Wartość skupu produktów rolnych	71
Table 39. Procurement value of agricultural products	
Tablica 40. Przeciętne ceny gruntów ornych i łąk w obrocie prywatnym	72
Table 40. Average prices of arable land and meadows in private turnover	
Tablica 41. Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych	74
Table 41. Average procurement prices of major agricultural products	
Tablica 42. Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach	75
Table 42. Average marketplace prices received by farmers	
Tablica 43. Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej	78
Table 43. Indices of gross, final and market agricultural output	
Tablica 44. Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej	79
Table 44. Structure of gross and market agricultural output	

Spis wykresów

List of charts

	Str. Page
Wykres 1. Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych	17
Chart 1. Consumption of mineral or chemical as well as lime fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land	
Wykres 2. Struktura użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych w 2018 r.	18
Chart 2. Structure of land use in agricultural holdings in 2018	
Wykres 3. Struktura użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w 2018 r.	22
Chart 3. Structure of agricultural land in agricultural holdings in 2018	
Wykres 4. Struktura powierzchni uprawy zbóż w 2018 r.	30
Chart 4. Structure of cereals sown area in 2018	
Wykres 5. Plony zbóż z 1 ha	32
Chart 5. Cereals yields per 1 ha	
Wykres 6. Zbiory zbóż	35
Chart 6. Production of cereals	
Wykres 7. Powierzchnia uprawy ziemniaków	37
Chart 7. Area of potatoes	
Wykres 8. Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku	40
Chart 8. Crop area of rape and turnip rape	
Wykres 9. Powierzchnia uprawy kukurydzy	43
Chart 9. Crop area of maize	
Wykres 10. Struktura powierzchni uprawy roślin pastewnych na gruntach ornych w plonie głównym w 2018 r.	44
Chart 10. Structure of crop area of fodder plants on arable land as major crops in 2018	
Wykres 11. Struktura powierzchni uprawy warzyw gruntowych w 2018 r.	48
Chart 11. Structure of crop area of ground vegetables in 2018	
Wykres 12. Struktura zbiorów owoców z drzew w sadach w 2018 r.	51
Chart 12. Structure of tree fruit production in orchards in 2018	
Wykres 13. Struktura zbiorów owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w 2018 r.	53
Chart 13. Structure of fruit bushes and berry fruit production in 2018	
Wykres 14. Pogłowie bydła	57
Chart 14. Cattle livestock	
Wykres 15. Pogłowie trzody chlewnej	62
Chart 15. Pig livestock	
Wykres 16. Dynamika skupu zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) i mleka krowiego	68
Chart 16. Indices of procurement of basic cereals (including mixed cereals, excluding sowing seed) and cows' milk	
Wykres 17. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia	76
Chart 17. Procurement price of pigs for slaughter to marketplace prices of rye and barley	

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero (0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit
Kropka (.)	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych data not available or not reliable
Znak x	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe not applicable
„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given
Comma (,)	used in figures represents the decimal point

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning	Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc	°C	stopień Celsjusza centigrade
mln	milion	dok. cont.	dokończenie continued
zł PLN	złoty złoty	p.proc.	punkt procentowy
szt.	sztuka	np. e.g.	na przykład for example
kg	kilogram kilogram	r.	rok
dt	decytona deciton	poz.	pozycja
t	tona tonne	str.	strona
mm	milimetr millimetre	tj.	to jest
ha	hektar hectare	itp.	i tym podobne
l	litr litre	Dz. U.	Dziennik Ustaw
		GUS	Główny Urząd Statystyczny Statistics Poland
		PKD	Polska Klasyfikacja Działalności Polish Classification of Activities

Synteza

Dane uzyskane z badania czerwcowego w 2018 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, wskazują na:

- zwiększenie powierzchni użytków rolnych o 8,6 tys. ha (o 0,8%), przy czym wzrósł areał gruntów ornych i pastwisk, zaś zmniejszyła się powierzchnia pozostałych rodzajów użytków rolnych,
- spadek liczby gospodarstw rolnych posiadających użytki rolne (ogółem o 4,3 tys., tj. o 5,3%) we wszystkich grupach obszarowych użytków rolnych, z wyjątkiem liczby gospodarstw o powierzchni użytków rolnych 2–3 ha oraz 15 ha i więcej,
- zwiększenie przeciętnej powierzchni użytków rolnych w gospodarstwie z 13,22 ha do 14,07 ha,
- wzrost powierzchni zasiewów zbóż o 29,2 tys. ha (o 7,0%) oraz roślin przemysłowych o 3,6 tys. ha (o 21,7%), a spadek powierzchni uprawy strączkowych łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno o 3,9 tys. ha (o 28,0%), ziemniaków o 10,1 tys. ha (o 60,5%), pastewnych o 9,0 tys. ha (o 4,5%) oraz roślin pozostałych o 1,6 tys. ha (o 38,9%),
- wzrost pogłowia zwierząt gospodarskich: bydła – o 2,6 tys. szt. (o 0,3%), owiec – o 2,9 tys. szt. (o 12,1%), świń – o 24,7 tys. szt. (o 8,2%), drobiu – o 2133,5 tys. szt. (o 17,1%).

Ponadto w 2018 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, zanotowano:

- niższą produkcję zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi oraz rzepaku i rzepiku, co było wynikiem ich słabszego plonowania; zbiory zbóż spadły o 206,8 tys. t (o 17,3%), a rzepaku i rzepiku – o 3,3 tys. t (o 6,4%),
- niższe o 261,5 tys. t (o 58,9%) zbiory ziemniaków, ze względu na znaczne ograniczenie areału ich uprawy,
- spadek produkcji kukurydzy na ziarno o 5,4 tys. t (o 5,1%) oraz wzrost produkcji gryki, prosa i innych zbożowych łącznie o 0,3 tys. t (o 6,0%),
- zmniejszenie produkcji siana łąkowego o 418,1 tys. t (o 20,9%),
- spadek o 2,8% powierzchni uprawy warzyw gruntowych i niższe o 2,0 tys. t (o 5,6%) zbiory warzyw,
- wzrost (o 11,7%) produkcji owoców z drzew owocowych w sadach, pomimo niższego (o 0,4%) areału uprawy, oraz wzrost powierzchni uprawy (o 2,4%) i zbiorów owoców (o 1,9%) z krzewów owocowych i plantacji jagodowych,
- spadek skupu ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi) o 26,4% (w tym pszenicy o 46,5%), a także ziemniaków (o 82,7%) oraz żywca wołowego i drobiowego (odpowiednio o 11,5% i 9,4%), natomiast wzrost skupu żyta (o 7,6%), żywca wieprzowego (o 17,1%) i mleka (o 4,3%),
- wzrost cen gruntów ornych i łąk w obrocie prywatnym,
- wzrost cen podstawowych produktów rolnych w skupie (z wyjątkiem żywca wieprzowego oraz mleka), a także produktów roślinnych w obrocie wolnorynkowym,
- pogorszenie uwarunkowań chowu trzody chlewnej; relacja ceny skupu żywca wieprzowego do ceny targowiskowej żyta uległa zmniejszeniu i ukształtowała się na poziomie 7,2 wobec 8,7 w 2017 r., natomiast relacja ceny skupu żywca wieprzowego do targowiskowej ceny jęczmienia wyniosła 5,7 wobec 6,8 rok wcześniej.

W 2017 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, wartość globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych) zwiększyła się o 11,0%, przy czym wartość produkcji roślinnej wzrosła o 11,5%, natomiast zwierzęcej – o 10,8%.

Executive summary

Data coming from June's survey in 2018 show as follows:

- an increase in the agricultural land area by 8.6 thousand ha (by 0.8%): the area of arable land has increased and the area of other all kinds of agricultural land has decreased,
- a decrease in the number of agricultural holdings with agricultural land (in total by 4.3 thousand, i.e. by 5.3%) in all area groups of agricultural land, excluding the number of holdings belonging to area groups possessing 2–3 ha as well as 15 ha and more of agricultural land,
- a rise in the average area of agricultural land in an agricultural holding from 13.22 ha to 14.07 ha,
- a growth in the sown area of cereals by 29.2 thousand ha (by 7.0%) and industrial crops by 3.6 thousand ha (by 21.7%) and fall of the following: pulses together with cereal and pulses mixed for grain by 3.9 thousand ha (by 28.0%), potatoes by 10.1 thousand ha (by 60.5%), feed by 9.0 thousand ha (by 4.5%) and other crops by 1.6 thousand ha (by 38.9%),
- an increase in livestock of the following: cattle – by 2.6 thousand heads (by 0.3%), sheep – by 2.9 thousand heads (by 12.1%), pigs – by 24.7 thousand heads (by 8.2%), poultry – by 2133.5 thousand heads (by 17.1%).

In 2018, in comparison with the previous year, the following have been observed::

- lower production of basic cereals with cereal mixed as well as rape and turnip rape, which was a result of weaker yields. Production of cereals has decreased by 206.8 thousand t (by 17.3%) and rape and turnip rape – by 3.3 thousand t (by 6.4%),
- a fall in potatoes production by 261.5 thousand t (by 58.9%) because of significant diminishing the crop area,
- a decrease in maize for grain production by 5.4 thousand t (by 5.1%) and an increase in buckwheat, millet and other cereals altogether by 0.3 thousand t (by 6.0%),
- a drop in meadow hay production by 418.1 thousand t (by 20.9%),
- a fall of both crop area of ground vegetables and production of vegetables by 2.8% and 2.0 thousand t (by 5.6%) respectively,
- growth in production of tree fruit in orchards by 11.7% (in spite of the fact that their area has fallen by 0.4%) and the area of fruit bushes and berry fruit by 2.4% as well as their production by 1.9%,
- a fall in the procurement of basic cereals consumer and for feed (including cereal mixed) by 26.4% (of which wheat by 46.5%), potatoes (by 82.7%) as well as procurement of cattle and poultry for slaughter (by 11.5% and 9.4% respectively) but a growth of procurement of rye (by 7.6%), pigs for slaughter (by 17.1%) and milk (by 4.3%),
- an increase in arable land and meadows prices in private turnover,
- a rise in the procurement prices of basic agricultural products (excluding the prices of cattle for slaughter as well as milk) and crop output in marketplace turnover,
- a decrease in pig raising. Procurement price of pigs for slaughter to marketplace rye price has fallen and reached 7.2 in comparison with 8.7 in 2017. Procurement price of pigs for slaughter to marketplace price of barley in the region amounted to 5.7 in 2018 as compared with 6.8 noted a year before.

In 2017, in relation to the previous year, gross agricultural product (in constant prices) has increased by 11.0%, with an increase in crop output – by 11.5% and animal output – by 10.8%.

Rozdział 1

Chapter 1

Produkcja roślinna

Crop output

1.1. Warunki wegetacji i zbioru roślin

1.1. Conditions of vegetation and crop production

1.1.1. Warunki agrometeorologiczne

1.1.1. Agrometeorological conditions

Jesień 2017

Autumn 2017

Warunki pogodowe panujące jesienią 2017 r. w województwie podlaskim były niekorzystne dla rolnictwa. Intensywne opady deszczu we wrześniu utrudniały przygotowanie gleby i terminowe siewy zbóż ozimych. Jeszcze w październiku w niektórych częściach województwa rolnicy mieli trudności z zakończeniem siewów. Utrzymujące się późną jesienią obfite, lokalne opady spowodowały wymoknięcia zbóż na glebach ciężkich. Rośliny w okres zimowania weszły na ogół w dobrej kondycji. Stopniowe ochładzanie się, sprzyjało powolnemu i systematycznemu ich hartowaniu.

Tablica 1. Średnie miesięczne temperatury powietrza i sumy opadów^a atmosferycznych w okresie od sierpnia 2017 r. do marca 2018 r. na tle norm wieloletnich

Table 1. Average monthly air temperatures and precipitation^a in the period of August 2017–March 2018 against the background of multi-year norms

Wyszczególnienie Specification	Miesiące Months							
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
Średnia temperatura powietrza w °C: Average monthly air temperature in °C:								
1971–2000 ^b	16,4	11,7	6,8	1,6	–1,9	–3,8	–3,1	0,6
2017/18	17,6	13,0	7,9	3,7	1,2	–1,7	–5,1	–1,6
Suma opadów atmosferycznych w mm: Precipitation in mm:								
1971–2000 ^b	63	55	48	43	41	31	25	33
2017/18	78	106	119	52	60	35	14	19

a Średnie temperatury i sumy opadów obliczono jako średnie arytmetyczne przeciętnych miesięcznych wartości z dwóch stacji meteorologicznych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej zlokalizowanych w Białymstoku i Suwałkach. b Dane dotyczą średnich miesięcznych z tego okresu.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

a Average monthly air temperatures and precipitation were calculated as the arithmetic means of average monthly values from two weather stations of the Institute of Meteorology and Water Management located in Białystok and Suwałki. b Data concern averages of a given period.

Source: data come from the Institute of Meteorology and Water Management.

Zima–jesień 2018

Winter–autumn 2018

W miesiącach zimowych warunki pogodowe były na ogół niekorzystne i nie sprzyjały dobremu zimowaniu roślin. Notowane spadki temperatur do minus 25°C, przy niewielkiej pokrywie śnieżnej, przyczyniały się lokalnie do powstania strat w uprawach ozimych. Towarzyszące mrozom silne wiatry powodowały dodatkowo wysmalanie roślin.

Tablica 2. Średnie miesięczne temperatury powietrza i sumy opadów atmosferycznych^a w okresie od kwietnia do października 2018 r. na tle norm wieloletnich
 Table 2. Average monthly air temperatures and precipitation^a in the period of April–October 2018 against the background of multi-year norms

Wyszczególnienie Specification	Miesiące Months						
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Średnia temperatura powietrza w °C: Average monthly air temperature in °C:							
1971–2000 ^b	6,4	12,5	15,4	16,9	16,4	11,7	6,8
2018	11,2	16,8	17,8	19,9	19,0	14,5	8,2
Suma opadów atmosferycznych w mm: Precipitation in mm:							
1971–2000 ^b	38	51	73	84	63	55	48
2018	46	25	33	122	57	40	48

^a Średnie temperatury i sumy opadów obliczono jako średnie arytmetyczne przeciętnych miesięcznych wartości z dwóch stacji meteorologicznych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej zlokalizowanych w Białymstoku i Suwałkach. ^b Dane dotyczą średnich miesięcznych z tego okresu.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Average monthly air temperatures and precipitation were calculated as the arithmetic means of average monthly values from two weather stations of the Institute of Meteorology and Water Management located in Białystok and Suwałki. ^b Data concern averages of a given period.

Source: data come from the Institute of Meteorology and Water Management.

Po wznowieniu wegetacji w 2018 r., które nastąpiło później niż w poprzednim roku, ocena przezimowania zbóż na terenie województwa była dobra. Rośliny na plantacjach zbóż po zastosowaniu pierwszej wiosennej dawki azotu odżyły i zregenerowały się. Siew zbóż jarych również był opóźniony, ale padające po siewach deszcze korzystnie wpłynęły na ich wschody. Maj był wyjątkowo ciepły z niewielką ilością opadów. Panujące warunki agrometeorologiczne miały niekorzystny wpływ na znajdujące się w fazie krzewienia i strzelania w źdźbło zboża jare. W tym czasie także zboża ozime zaczęły odczuwać brak wody w glebie.

Występujące w czerwcu wysokie temperatury powietrza oraz susza spowodowały pogłębienie deficytu wody, zwłaszcza na glebach lekkich pod uprawami zbóż jarych. Okres kwitnienia i dalszego rozwoju zbóż również charakteryzował się niedostatecznym uwilgotnieniem gleby, co wpłynęło na słabsze nalewanie ziarna w kłosach i jego wypełnianie. Żniwa rozpoczęto pod koniec pierwszej dekady lipca, gdy było sucho i słonecznie. Panujące warunki pogodowe na ogół sprzyjały zbiorom, które zakończono pod koniec drugiej dekady sierpnia. Utrzymująca się na znacznym obszarze województwa susza utrudniała wykonywanie podorywek oraz przygotowanie pól pod jesienne zasiewy.

1.1.2. Poziom nawożenia

1.1.2. Fertilization level

W roku gospodarczym 2017/18 w województwie podlaskim zużyto 133,0 tys. t nawozów mineralnych lub chemicznych w przeliczeniu na czysty składnik, czyli o 16,4 tys. t, tj. o 14,1% więcej niż w poprzednim roku. Wzrost zużycia dotyczył wszystkich asortymentów nawozów: azotowych – o 8,1 tys. t (o 12,7%), fosforowych – o 2,8 tys. t (o 12,6%) i potasowych – o 5,6 tys. t (o 17,8%).

Tablica 3. Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik w roku gospodarczym 2017/18

Table 3. Consumption of mineral or chemical as well as lime fertilizers in terms of pure ingredient in 2017/18 farming year

Wyszczególnienie Specification a – w liczbach bezwzględnych a – in absolute numbers b – 2016/17=100	Nawozy mineralne lub chemiczne ¹ Mineral or chemical fertilizers ¹				Nawozy wapniowe ² Lime fertilizers ²	
	ogółem total	azotowe nitrogenous	fosforowe phosphatic	potasowe potassic		
W tonach In tonnes						
Ogółem Total	a	133017	71479	24605	36933	22920
	b	114,1	112,7	112,6	117,8	60,6
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	a	131149	70494	24264	36391	22056
	b	114,4	113,0	113,1	118,2	60,7
Na 1 ha użytków rolnych w kg Per 1 ha of agricultural land in kg						
Ogółem Total	a	124,0	66,6	22,9	34,4	21,4
	b	113,1	111,7	111,7	116,6	60,1
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	a	123,8	66,5	22,9	34,3	20,8
	b	113,5	112,0	112,3	117,1	60,1

1 Łącznie z wieloskładnikowymi. 2 Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.
1 Including mixed fertilizers. 2 Mostly frequently in the form of quicklime; including defecated lime.

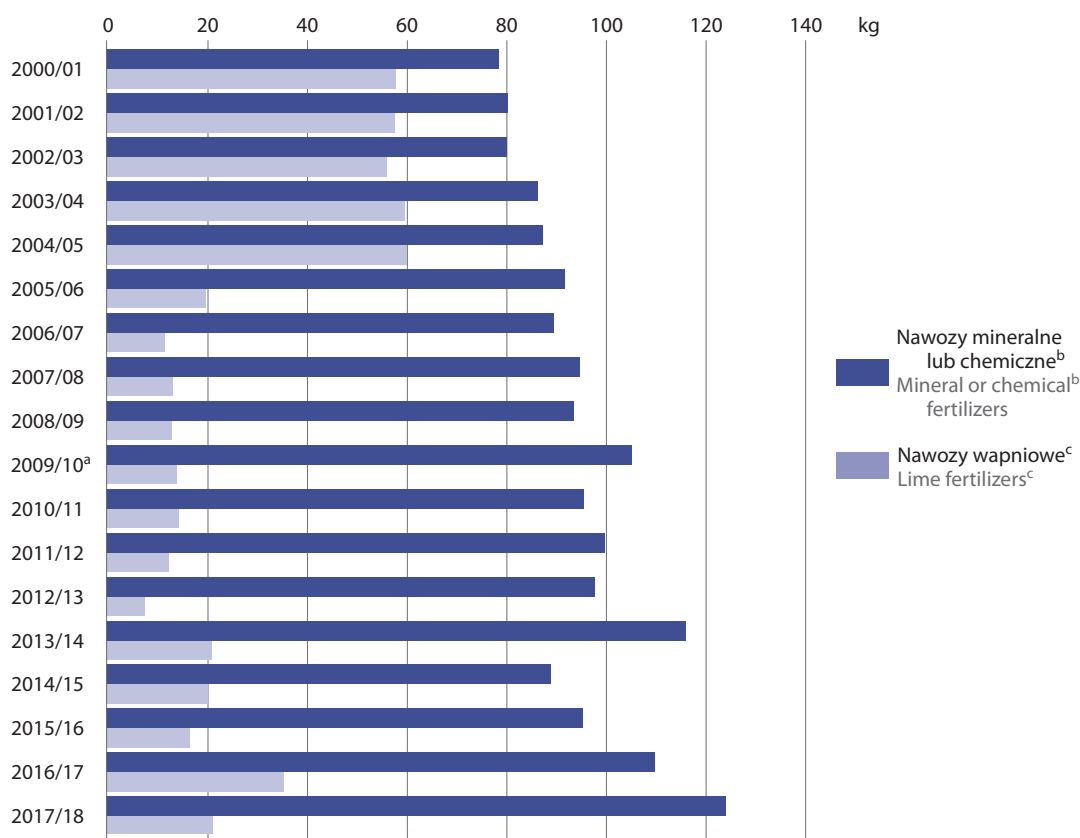
Lata gospodarcze dotyczą okresu od 1 VII do 30 VI, np. rok gospodarczy 2017/18 dotyczy okresu od 1 VII 2017 r. do 30 VI 2018 r.

W omawianym okresie w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych zużyto 124,0 kg nawozów mineralnych lub chemicznych, czyli o 14,4 kg (o 13,1%) więcej niż rok wcześniej, natomiast w skali kraju zużyto ich 141,6 kg (o 1,0% więcej niż przed rokiem). Przeciętnie w województwie podlaskim na 1 ha użytków rolnych utrzymanych w dobrej kulturze rolnej zużycie nawozów wyniosło 124,3 kg wobec 110,1 kg w roku gospodarczym 2016/17. Stosunek N:P:K w dawce nawozowej ukształtował się według proporcji 1,00:0,34:0,52, tj. nieco korzystniej niż przed rokiem, ale nadal znacząco odbiegał od zalecanego nawożenia zrównoważonego dla upraw polowych (proporcja N:P:K = 1,00:0,50:0,98).

Zużycie nawozów wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik w roku gospodarczym 2017/18 wyniosło 22,9 tys. t i było o 14,9 tys. t (o 39,4%) mniejsze niż rok wcześniej. Przeciętnie na 1 ha użytków rolnych przypadło 21,4 kg tych nawozów, czyli o 14,2 kg mniej niż w roku poprzednim. Średnio w kraju zużycie nawozów wapniowych na 1 ha użytków rolnych było o 33,7 kg wyższe niż w województwie podlaskim.

Wykres 1. Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych

Chart 1. Consumption of mineral or chemical as well as lime fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Łącznie z wieloskładnikowymi. c Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.

a Data of the Agricultural Census. b Including mixed fertilizers. c Mostly frequently in the form of quicklime; including defecated lime.

Tablica 4. Gospodarstwa rolne stosujące nawozy mineralne lub chemiczne oraz wapniowe

Table 4. Agricultural holdings using mineral or chemical as well as lime fertilizers

Wyszczególnienie Specification		Nawozy mineralne lub chemiczne Mineral or chemical fertilizers					Nawozy wapniowe Lime fertilizers
		ogółem total	z ogółem of total				
			azotowe nitrogenous	fosforowe phosphatic	potasowe potassic	wieloskład- nikowe mixed	
Ogółem Total	2016/17	59238	50297	10194	9509	36943	6066
	2017/18	56524	47604	8511	8786	37296	4750
	2016/17=100	95,4	94,6	83,5	92,4	101,0	78,3
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	2016/17	59190	50255	10189	9496	36908	6047
	2017/18	56483	47569	8508	8773	37261	4737
	2016/17=100	95,4	94,7	83,5	92,4	101,0	78,3

W roku gospodarczym 2017/18 nawożenie mineralne stosowało 56,5 tys. gospodarstw, tj. o 4,6% mniej niż rok wcześniej, i stanowiły one 74,2% ogółu gospodarstw posiadających użytki rolne. Wśród gospodarstw stosujących nawożenie mineralne lub chemiczne na użytkach rolnych nawozów azotowych używało 47,6 tys. gospodarstw, czyli 84,2% ich ogólnej liczby, nawozów fosforowych – 8,5 tys. (tj. 15,1%), potasowych – 8,8 tys. (tj. 15,5%), zaś wieloskładnikówych – 37,3 tys. (tj. 66,0%).

W omawianym okresie nawozy wapniowe stosowało 4,8 tys. gospodarstw, tj. o 21,7% mniej niż w poprzednim roku, i stanowiły one tylko 6,2% ogólnej liczby gospodarstw z użytkami rolnymi.

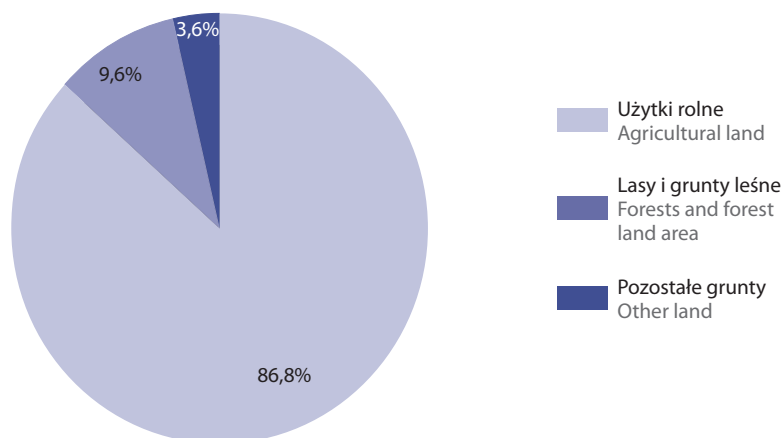
1.1.3. Użytkowanie gruntów

1.1.3. Land use

W czerwcu 2018 r. ogólna powierzchnia gruntów w gospodarstwach rolnych w województwie podlaskim wyniosła 1 235,8 tys. ha i była o 28,0 tys. ha (o 2,2%) mniejsza od zanotowanej rok wcześniej. Użytki rolne zajmowały 1 072,7 tys. ha, lasy i grunty leśne – 118,1 tys. ha, zaś pozostałe grunty – 45,1 tys. ha.

Wykres 2. Struktura użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych w 2018 r. Stan w czerwcu

Chart 2. Structure of land use in agricultural holdings in 2018
As of June

Powierzchnia gruntów ogółem oznacza łączną powierzchnię użytków rolnych, lasów i gruntów leśnych oraz pozostałych gruntów niezależnie od tytułu władania – własnych, dzierżawionych (na zasadzie umowy i bezumownie), użytkowanych z tytułu zajmowania określonego stanowiska (leśniczy, ksiądz, nauczyciel itp.), wspólnych w części przypadającej użytkownikowi, a także użytkowane przez gospodarstwo grunty należące do gospodarstw opuszczonych.

Powierzchnia użytków rolnych obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze i użytków rolnych pozostałych.

Użytki rolne w dobrej kulturze – utrzymywane zgodnie z normami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 II 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 1312, z późniejszymi zmianami) – prezentuje się w podziale na:

- zasiewy,
- grunty ugorowane,
- uprawy trwałe (w tym sady),
- ogrody przydomowe,
- łąki trwałe,
- pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe – użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze rolnej w dniu 1 czerwca danego roku.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska. Zaliczamy tu grunty zarówno uprawnione, jak i nieuprawnione (np. gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych poniżej 1 ha) do płatności obszarowych. Do gruntów ugorowanych zaliczono także grunty przygotowane pod zasiewy (np. warzyw), ale do 1 czerwca danego roku nieobsiane lub nieobsadzone, a także powierzchnię upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Powierzchnia upraw trwałych to łączna powierzchnia plantacji drzew owocowych rosnących w zwartym nasadzeniu, krzewów owocowych rosnących w zwartym nasadzeniu, szkótek drzew i krzewów owocowych, szkótek drzew i krzewów ozdobnych, szkótek drzew leśnych do celów handlowych, innych gruntowych upraw trwałych, w tym wikliny, drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, choinek bożonarodzeniowych, a także upraw trwałych pod osłonami.

Powierzchnia ogrodów przydomowych to powierzchnia zlokalizowana najczęściej wokół siedziby gospodarstwa, często oddzielona od reszty gospodarstwa. Obejmuje powierzchnię upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie w gospodarstwie domowym użytkownika gospodarstwa rolnego. Sporadycznie nadwyżki zbiorów mogą być sprzedawane. Ogród przydomowy może obejmować zarówno uprawy rolne i ogrodnicze jednoroczne, jak i uprawy wieloletnie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Powierzchnia łąk trwałych to powierzchnia gruntów pokrytych trwale trawami (5 lat lub więcej), z zasady koszonych, a w rejonach górskich również powierzchnia koszonych hal i połonin. Łąki powinny być utrzymywane w dobrej kulturze rolnej i przynajmniej raz w roku koszone, ale zbiory niekoniecznie wykorzystywane do celów produkcyjnych.

Powierzchnia pastwisk trwałych to powierzchnia gruntów pokrytych trwale trawami (5 lat lub więcej), które z zasady nie są koszone lecz wypasane, a w rejonach górskich również powierzchnia wypasanych hal i połonin utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej (łącznie z pastwiskami trwałymi niewykorzystywanymi do celów produkcyjnych oraz z ekstensywnie wypasanymi pastwiskami położonymi na terenie pagórkowatym lub na znacznej wysokości, na glebach niskiej klasy, na których nie stosuje się nawożenia, podsiewów, melioracji itp.).

Powierzchnia lasów i gruntów leśnych to powierzchnia o wielkości co najmniej 0,10 ha, pokryta roślinnością leśną (zalesiona) lub przejściowo jej pozbawiona (niezalesiona) oraz gruntów związanych z gospodarką leśną. Uwzględnia się tu powierzchnię szkótek drzew leśnych założonych na terenach leśnych i wykorzystywanych na potrzeby własne gospodarstwa rolnego (niehandlowe), a także powierzchnię drzew i krzewów szybkorosnących prowadzonych na użytkach rolnych.

Powierzchnia pozostałych gruntów to powierzchnia gruntów będących pod zabudowaniami, podwórzami, placami i ogrodami ozdobnymi, parkami, powierzchnia wód śródlądowych (własnych i dzierzawionych), rowów melioracyjnych, powierzchnia porośnięta wikliną w stanie naturalnym, powierzchnia terenów bagiennych, powierzchnia innych gruntów (torfowiska, żwirownie), nieużytków (w tym gruntów zadrzewionych i zakrzaczonych) oraz powierzchnia przeznaczona dla rekreacji (np. zlokalizowana wokół domu, pola golfowe itp.). Do pozostałych gruntów zalicza się także powierzchnię gruntów rolnych nieużytkowanych rolniczo, jeżeli grunty te nie powrócą już do użytkowania rolniczego, np. grunty rolne przeznaczone pod budowę drogi, supermarketu.

**Tablica 5. Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych
Stan w czerwcu**

Table 5. Land use in agricultural holdings
As of June

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	
		ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
W hektarach In hectares			
Powierzchnia ogólna Total area	1263799	1235832	1221905
Użytki rolne Agricultural land	1064121	1072680	1059752
w dobrej kulturze rolnej in good agricultural condition	1058988	1070513	1058508
grunty orne arable land	677680	685691	677008
w tym pod zasiewami of which sown area	672934	681070	672467
uprawy trwałe permanent crops	5646	3781	3778
w tym sady of which orchards	5132	3681	3680
ogrody przydomowe kitchen gardens	1339	788	787
łąki trwałe permanent meadows	329068	324567	322112
pastwiska trwałe permanent pastures	45255	55685	54823
pozostałe other	5133	2167	1244
Lasy i grunty leśne Forests and forest land area	144780	118064	117559
Pozostałe grunty Other land	54898	45088	44595
W % powierzchni ogólnej In % of total area			
Powierzchnia ogólna Total area	100,0	100,0	100,0
Użytki rolne Agricultural land	84,2	86,8	86,7
w dobrej kulturze rolnej in good agricultural condition	83,8	86,6	86,6
grunty orne arable land	53,6	55,5	55,4
w tym pod zasiewami of which sown area	53,2	55,1	55,0
uprawy trwałe permanent crops	0,4	0,3	0,3
w tym sady of which orchards	0,4	0,3	0,3
ogrody przydomowe kitchen gardens	0,1	0,1	0,1

**Tablica 5. Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych (dok.)
Stan w czerwcu**

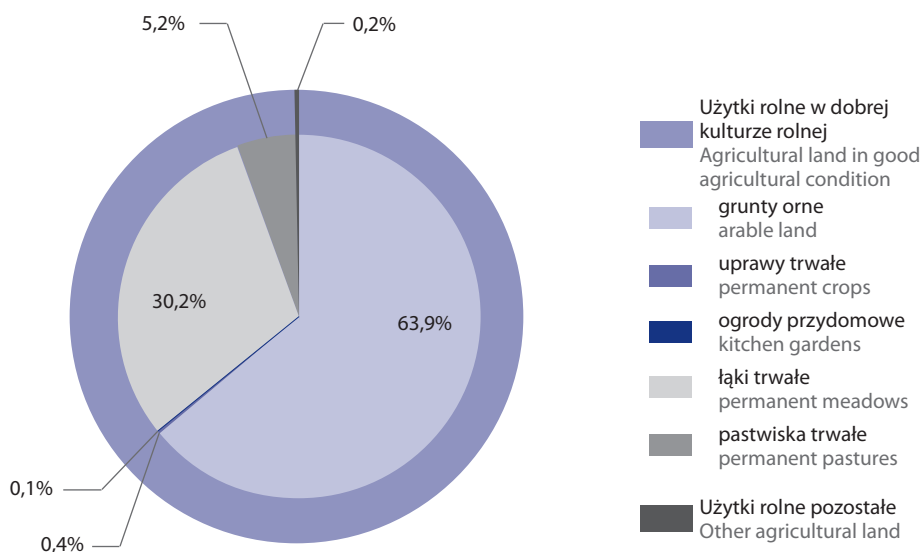
Table 5. Land use in agricultural holdings (cont.)
As of June

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	
		ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
W % powierzchni ogólnej (dok.) In % of total area (cont.)			
łąki trwałe permanent meadows	26,0	26,3	26,4
pastwiska trwałe permanent pastures	3,6	4,5	4,5
pozostałe other	0,4	0,2	0,1
Lasy i grunty leśne Forests and forest land area	11,5	9,6	9,6
Pozostałe grunty Other land	4,3	3,6	3,6
Rok poprzedni=100 Previous year=100			
Powierzchnia ogólna Total area	98,9	97,8	97,9
Użytki rolne Agricultural land	97,3	100,8	100,9
w dobrej kulturze rolnej in good agricultural condition	97,4	101,1	101,2
grunty orne arable land	97,7	101,2	101,3
w tym pod zasiewami of which sown area	97,8	101,2	101,3
uprawy trwałe permanent crops	94,7	67,0	67,4
w tym sady of which orchards	88,3	71,7	72,2
ogrody przydomowe kitchen gardens	129,1	58,8	58,8
łąki trwałe permanent meadows	99,5	98,6	98,7
pastwiska trwałe permanent pastures	93,3	123,0	123,6
pozostałe other	89,0	42,2	29,1
Lasy i grunty leśne Forests and forest land area	98,4	81,5	81,5
Pozostałe grunty Other land	101,4	82,1	82,5

W czerwcu 2018 r. udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w regionie wyniósł 86,8% i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększył się o 2,6 p.proc. Lasy i grunty leśne stanowiły 9,6% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych, a ich udział w strukturze użytkowania gruntów był o 1,9 p.proc. niższy niż rok wcześniej. Pozostałe grunty zajmowały 3,6% ogólnej powierzchni, czyli o 0,7 p.proc. mniej niż przed rokiem.

Wykres 3. Struktura użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w 2018 r. Stan w czerwcu

Chart 3. Structure of agricultural land in agricultural holdings in 2018 As of June

Dominujące w województwie podlaskim gospodarstwa indywidualne w czerwcu 2018 r. posiadały w użytkowaniu 1221,9 tys. ha, tj. 98,9% ogólnej powierzchni gruntów w gospodarstwach rolnych, w tym 1059,8 tys. ha użytków rolnych, co stanowiło 98,8% użytków rolnych znajdujących się w zasobach gospodarstw rolnych w regionie.

Liczba gospodarstw rolnych posiadających użytki rolne w czerwcu 2018 r. wyniosła 76,2 tys., z czego 76,1 tys., tj. 99,9% były to dominujące w województwie gospodarstwa indywidualne. W porównaniu ze stanem w czerwcu 2017 r. liczba gospodarstw uległa zmniejszeniu o 5,3%, a powierzchnia użytków rolnych w tych gospodarstwach wzrosła o 0,8%.

Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie wyniosła 14,07 ha (w czerwcu 2017 r. – 13,22 ha), przy czym w gospodarstwie o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha – 14,12 ha. W analizowanym okresie średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach indywidualnych ukształtowała się na poziomie 13,92 ha i była o 0,86 ha większa niż rok wcześniej.

Tablica 6. Gospodarstwa rolne posiadające użytki rolne i powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w 2018 r. Stan w czerwcu

Table 6. Agricultural holdings with agricultural land and the area of agricultural land in agricultural holdings in 2018
As of June

Grupy obszarowe użytków rolnych ^a Area groups of agricultural land ^a	Gospodarstwa rolne posiadające użytki rolne Agricultural holdings with agricultural land		Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w ha Agricultural land area in agricultural holdings in ha	
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
W liczbach bezwzględnych In absolute numbers				
Ogółem Total	76229	76134	1072680	1059752
Do 1 ha Up to	300	300	294	294
Powyżej 1 ha Over	75928	75833	1072386	1059458
1–2 ha	3747	3745	5771	5769
2–3	7309	7308	17426	17424
3–5	9263	9259	36678	36663
5–10	18629	18615	133890	133788
10–15	13180	13173	158350	158260
15–20	9546	9540	163765	163660
20–30	7472	7464	180982	180781
30–50	4497	4490	167001	166706
50 ha i więcej and more	2285	2239	208521	196407
2017=100				
Ogółem Total	94,7	94,7	100,8	100,9
Do 1 ha Up to	60,7	60,7	59,6	59,6
Powyżej 1 ha Over	94,9	94,9	100,8	100,9
1–2 ha	70,4	70,5	72,2	72,2
2–3	133,4	133,3	133,7	133,7
3–5	84,7	84,7	88,5	88,5
5–10	86,8	86,8	87,1	87,1
10–15	88,0	88,0	87,4	87,4
15–20	120,1	120,1	119,7	119,7
20–30	101,1	101,1	103,9	103,9
30–50	102,8	102,9	104,6	104,7
50 ha i więcej and more	107,1	107,6	106,6	107,5

a Przedziały grup obszarowych użytków rolnych są lewostronnie domknięte i prawostronnie otwarte, z wyjątkiem grup: do 1 ha, gdzie przedział jest obustronnie domknięty oraz 1–2 ha, gdzie przedział jest obustronnie otwarty.

a Intervals of area groups of agricultural land are left closed and right open, excluding groups: up to 1 ha, where the interval is closed as well as 1–2 ha, where the interval is open.

W czerwcu 2018 r. wśród gospodarstw rolnych posiadających użytki rolne 68,6 tys. (89,9% ich ogólnej liczby) posiadało zasiewy. Na uwagę zasługują gospodarstwa z powierzchnią łąk i pastwisk trwałych, których udział wyniósł odpowiednio 77,5% i 17,5%. Uprawy trwałe zanotowano tylko w 2,1% gospodarstw rolnych.

Tablica 7. Gospodarstwa rolne posiadające użytki rolne według grup obszarowych użytków rolnych w 2018 r. Stan w czerwcu

Table 7. Agricultural holdings with agricultural land by area groups of agricultural land in 2018 As of June

Grupy obszarowe użytków rolnych ^a Area groups of agricultural land ^a	Ogółem Grand total	Z ogółem – gospodarstwa posiadające użytki rolne Of grand total – holdings with agricultural land						
		w dobrej kulturze rolnej in good agricultural condition						pozostałe other
		z razem of total						
		razem total	pod zasiewami sown area	grunty ugoro- wane fallow land	uprawy trwałe perma- nent crops	łąki trwałe perma- nent meadows	pas- twiska trwałe perma- nent pastures	
		Ogółem Total						
Ogółem Grand total	76229	76228	68558	3092	1622	59115	13308	1036
Do 1 ha Up to	300	300	10	289	–	291	–	–
1–2 ha	3747	3747	2120	289	–	2032	57	#
2–3	7309	7309	5855	109	–	4512	1460	#
3–5	9263	9263	7181	462	#	5902	562	–
5–7	8032	8032	7723	576	#	6142	611	169
7–10	10597	10597	9608	162	163	9042	1968	293
10–15	13180	13179	12683	373	464	11339	3070	221
15–20	9546	9546	9294	455	241	7818	2303	166
20–30	7472	7472	7393	248	267	6457	1747	76
30–50	4497	4497	4451	50	157	3797	1114	52
50 ha i więcej and more	2285	2285	2241	79	64	1781	416	28
		w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms						
Razem Total	76134	76134	68503	3079	1617	59049	13276	1022
Do 1 ha Up to	300	300	10	289	–	291	–	–
1–2 ha	3745	3745	2120	289	–	2030	57	#
2–3	7308	7308	5855	109	–	4511	1460	29
3–5	9259	9259	7178	462	#	5900	562	–
5–7	8025	8025	7719	574	#	6140	608	#
7–10	10590	10590	9604	161	161	9036	1966	293

a Przedziały grup obszarowych użytków rolnych są lewostronnie domknięte i prawostronnie otwarte, z wyjątkiem grup: do 1 ha, gdzie przedział jest obustronnie domknięty oraz 1–2 ha, gdzie przedział jest obustronnie otwarty.

a Intervals of area groups of agricultural land are left closed and right open, excluding groups: up to 1 ha, where the interval is closed as well as 1–2 ha, where the interval is open.

Tablica 7. Gospodarstwa rolne posiadające użytki rolne według grup obszarowych użytków rolnych w 2018 r. (dok.)

Stan w czerwcu

Table 7. Agricultural holdings with agricultural land by area groups of agricultural land in 2018 (cont.)
As of June

Grupy obszarowe użytków rolnych ^a Area groups of agricultural land ^a	Ogółem Grand total	Z ogółem – gospodarstwa posiadające użytki rolne Of grand total – holdings with agricultural land						
		w dobrej kulturze rolnej in good agricultural condition					pozostałe other	
		razem total	z razem of total					
			pod zasiewami sown area	grunty ugorowane fallow land	uprawy trwałe permanent crops	łąki trwałe permanent meadows		
w tym gospodarstwa indywidualne (dok.) of which private farms (cont.)								
15–20	9540	9540	9291	455	241	7812	2301	166
20–30	7464	7464	7387	248	267	6453	1745	76
30–50	4490	4490	4449	50	157	3793	1112	51
50 ha i więcej and more	2239	2239	2211	70	62	1745	398	18

a Przedziały grup obszarowych użytków rolnych są lewostronnie domknięte i prawostronnie otwarte, z wyjątkiem grup: do 1 ha, gdzie przedział jest obustronnie domknięty oraz 1–2 ha, gdzie przedział jest obustronnie otwarty.

a Intervals of area groups of agricultural land are left closed and right open, excluding groups: up to 1 ha, where the interval is closed as well as 1–2 ha, where the interval is open.

Najwięcej, bo aż 50,6 tys., czyli 66,4% gospodarstw rolnych posiadających użytki rolne znajdowało się w grupie obszarowej 3–20 ha użytków rolnych. Zajmowały one 46,9% powierzchni ogólnej użytków rolnych. Gospodarstw rolnych posiadających powyżej 20 ha użytków rolnych było 14,3 tys., czyli 18,7% ogółu omawianych gospodarstw. Użytkowały one 51,9% powierzchni ogólnej użytków rolnych. Gospodarstw pozostałych (o powierzchni użytków rolnych 0–3 ha) zanotowano 11,4 tys. (14,9% ogółu) i zajmowały one zaledwie 2,2% powierzchni użytków rolnych w województwie.

Tablica 8. Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych według grup obszarowych użytków rolnych w 2018 r. | Stan w czerwcu

Table 8. Area of agricultural land in agricultural holdings by area groups of agriculture land in 2018 As of June

Grupy obszarowe użytków rolnych ^a Area groups of agricultural land ^a	Ogółem Grand total	W tym gospodarstwa posiadające użytki rolne w dobrej kulturze rolnej Of which holdings with agricultural land in good agricultural condition					
		razem total	w tym of which				
			pod zasiewami sown area	grunty ugorowane fallow land	uprawy trwałe permanent crops	łąki trwałe permanent meadows	pas-twiska trwałe permanent pastures
Ogółem Total							
Ogółem Grand total	1072680	1070513	681070	4621	3781	324567	55685
Do 1 ha Up to	294	294	3	287	–	4	–
1–2 ha	5771	5770	2858	431	–	2373	96
2–3	17426	17421	9259	194	–	5663	2219
3–5	36678	36678	20711	899	#	13901	1076
5–7	47697	47552	31124	569	#	14615	929
7–10	86193	86074	54073	216	195	26491	4980
10–15	158350	158188	95659	603	103	52652	9018
15–20	163765	163522	104497	303	330	49038	9259
20–30	180982	180692	106597	384	241	60933	12462
30–50	167001	166871	106576	69	683	50229	9257
50 ha i więcej and more	208521	207451	149713	666	1994	48668	6388
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms							
Razem Total	1059752	1058508	672467	4541	3778	322112	54823
Do 1 ha Up to	294	294	3	287	–	4	–
1–2 ha	5769	5768	2858	431	–	2370	96
2–3	17424	17419	9259	194	–	5661	2219
3–5	36663	36663	20702	899	#	13895	1076
5–7	47655	47512	31113	566	#	14604	914
7–10	86133	86013	54056	215	193	26452	4978
10–15	158260	158121	95631	601	103	52635	8999
15–20	163660	163416	104473	303	330	48962	9253
20–30	180781	180491	106511	384	241	60849	12431
30–50	166706	166618	106512	69	683	50096	9201
50 ha i więcej and more	196407	196193	141350	592	1993	46582	5655

a Przedziały grup obszarowych użytków rolnych są lewostronnie domknięte i prawostronnie otwarte, z wyjątkiem grup: do 1 ha, gdzie przedział jest obustronnie domknięty oraz 1–2 ha, gdzie przedział jest obustronnie otwarty.

a Intervals of area groups of agricultural land are left closed and right open, excluding groups: up to 1 ha, where the interval is closed as well as 1–2 ha, where the interval is open.

1.1.4. Powierzchnia zasiewów

1.1.4. Sown area

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym. Do powierzchni pod zasiewami nie zaliczamy powierzchni sadów, szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, uprawy wikliny, drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także innych upraw trwałych (w tym choinek bożonarodzeniowych) oraz powierzchni upraw trwałych pod osłonami. Nie zalicza się tu również powierzchni plantacji drzew i krzewów szybkorosnących prowadzonych na użytkach rolnych, które kwalifikowane są do lasów, upraw w ogrodach przydomowych, a także powierzchni upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny, zakwalifikowanych do gruntów ugorowanych.

Dane o powierzchni zasiewów dotyczą poszczególnych ziemiopłodów uprawianych w plonie głównym.

W 2018 r. w województwie podlaskim pod zasiewy przeznaczono 681,1 tys. ha, tj. 99,3% ogólnej powierzchni gruntów ornych. W porównaniu z rokiem poprzednim powierzchnia zasiewów uległa zwiększeniu o 8,1 tys. ha, tj. o 1,2%.

Tablica 9. Powierzchnia zasiewów według grup ziemiopłodów Stan w czerwcu

Table 9. Sown area by crop groups As of June

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Zboża ^a Cereals ^a	Strączkowe ^b Pulses ^b	Ziemniaki ^c Potatoes ^c	Przemysłowe ^d Industrial ^d	Pastewne Feed	Pozostałe ^e Other ^e	
W hektarach In hectares								
Ogółem Total	2017 2018	672934 681070	419331 448527	13867 9978	16684 6593	16584 20181	202286 193237	4184 2556
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms		672467	442407	9544	6565	18819	192578	2554
W odsetkach In percent								
Ogółem Total	2017 2018	100,0 100,0	62,3 65,9	2,1 1,5	2,5 1,0	2,5 3,0	30,1 28,4	0,6 0,4
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms		100,0	65,8	1,4	1,0	2,8	28,6	0,4
2017=100								
Ogółem Total		101,2	107,0	72,0	39,5	121,7	95,5	61,1
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms		101,3	107,0	71,3	39,4	126,5	95,7	62,1

a Zboża podstawowe, owies z jęczmieniem i inne mieszanki zbożowe, kukurydza na ziarno, gryka, proso i inne zbożowe. b Strączkowe jadalne i strączkowe pastewne na ziarno oraz mieszanki zbożowo-strączkowe na ziarno. c Bez powierzchni uprawy w ogrodach przydomowych. d Buraki cukrowe, rzepak i rzepik, len (łącznie z lmem oleistym), konopie i tytoń. e Warzywa, truskawki, łubin gorzki, wysadki okopowych oraz inne, np. zioła.

a Basic cereals, oats with barley and other mixed grains, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. b Consumer pulses and feed pulses for grain as well as cereal and pulses mixed for grain. c Excluding kitchen gardens area. d Sugar beets, rape, turnip rape, flax (including oil-flax), hemp and tobacco. e Vegetables, strawberries, bitter lupine, root plant planting and others, e.g. herbs.

W omawianym roku zboża uprawiano na powierzchni 448,5 tys. ha, czyli o 29,2 tys. ha (o 7,0%) większej niż rok wcześniej. Zajmowały one 65,9% ogólnej powierzchni zasiewów, a ich udział był o 3,6 p.proc. wyższy w stosunku do zanotowanego przed rokiem.

Powierzchnia strączkowych (łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi) uprawianych na ziarno w 2018 r. ukształtowała się na poziomie 10,0 tys. ha i była o 3,9 tys. ha (o 28,0%) mniejsza niż w poprzednim roku. Ich udział w strukturze zasiewów wyniósł 1,5% wobec 2,1% rok wcześniej.

Areał uprawy ziemniaków (bez powierzchni w ogrodach przydomowych) w omawianym roku wyniósł 6,6 tys. ha i zmniejszył się w porównaniu z rokiem poprzednim o 10,1 tys. ha (60,5%), a ich udział w strukturze zasiewów spadł o 1,5 p.proc. i ukształtował się na poziomie 1,0%.

W 2018 r. rośliny przemysłowe uprawiano na 20,2 tys. ha, czyli na powierzchni o 3,6 tys. ha (o 21,7%) większej niż rok wcześniej, a ich udział w strukturze zasiewów wzrósł o 0,5 p.proc. w porównaniu z zanotowanym w 2017 r. i wyniósł 3,0%.

Pod uprawę roślin pastewnych w analizowanym roku przeznaczono 193,2 tys. ha, czyli o 9,0 tys. ha (o 4,5%) mniej niż przed rokiem. Zajmowały one 28,4% ogólnej powierzchni zasianej, co oznacza spadek o 1,7 p.proc. w stosunku do 2017 r.

W omawianym roku areał uprawy roślin pozostałych wyniósł 2,6 tys. ha i był o 1,6 tys. ha (o 38,9%) mniejszy od zanotowanego w 2017 r. Ich udział w powierzchni zasiewów osiągnął poziom 0,4% i zmalał o 0,2 p.proc. w odniesieniu do poprzedniego roku.

1.2. Zboża

1.2. Cereals

Zboża, jeżeli nie zaznaczono inaczej, to:

- zboża podstawowe: pszenica, żyto, jęczmień, owies i pszenżyto,
- mieszanki zbożowe na ziarno,
- gryka, proso, kukurydza na ziarno i pozostałe zbożowe, np. sorgo.

Powierzchnia uprawy zbóż ogółem pod zbiory w 2018 r. wyniosła 448,5 tys. ha i w porównaniu z zanotowaną w 2017 r. zwiększyła się o 29,2 tys. ha, tj. o 7,0%. W strukturze zasiewów zboża zajmowały 65,9% wobec 62,3% rok wcześniej. Areał zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi osiągnął poziom 424,2 tys. ha i był o 23,6 tys. ha, tj. o 5,9% większy niż przed rokiem.

W 2018 r., w stosunku do roku poprzedniego, zwiększyła się powierzchnia uprawy:

- pszenicy ozimej – o 2,2 tys. ha (o 7,0%),
- żyta – o 19,8 tys. ha (o 39,4%),
- jęczmienia ozimego – o 2,2 tys. ha (o 81,5%),
- pszenżyta ozimego – o 7,4 tys. ha (o 11,9%),
- mieszanek zbożowych jarych – o 9,8 tys. ha (o 6,4%),
- gryki, prosa i innych zbożowych – o 1,4 tys. ha (o 37,6%),
- kukurydzy na ziarno – o 4,1 tys. ha (o 27,7%).

Zmniejszył się natomiast areał zasiewów:

- pszenicy jarej – o 8,1 tys. ha (o 34,9%),
- jęczmienia jarego – o 1,5 tys. ha (o 7,7%),
- owsa – o 3,0 tys. ha (o 6,7%),
- pszenżyta jarego – o 4,7 tys. ha (o 38,7%),
- mieszanek zbożowych ozimych – o 0,7 tys. ha (o 26,7%).

W 2018 r. formy ozime zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi zajmowały powierzchnię 180,0 tys. ha, czyli o 30,9 tys. ha (o 20,8%) większą od zanotowanej rok wcześniej. Areał uprawy zbóż jarych obejmował 244,3 tys. ha i w odniesieniu do 2017 r. zmniejszył się o 7,3 tys. ha (o 2,9%).

W omawianym roku pod uprawę zbóż intensywnych (pszenicy, jęczmienia i pszenżyta) przeznaczono 148,1 tys. ha, czyli o 2,4 tys. ha (o 1,6%) mniej niż w roku poprzednim. Powierzchnia uprawy zbóż ekstensywnych (żyta, owsa i mieszanek zbożowych) ukształtowała się na poziomie 276,1 tys. ha i była o 26,0 tys. ha (o 10,4%) większa niż w 2017 r.

**Tablica 10. Powierzchnia uprawy zbóż
Stan w czerwcu**

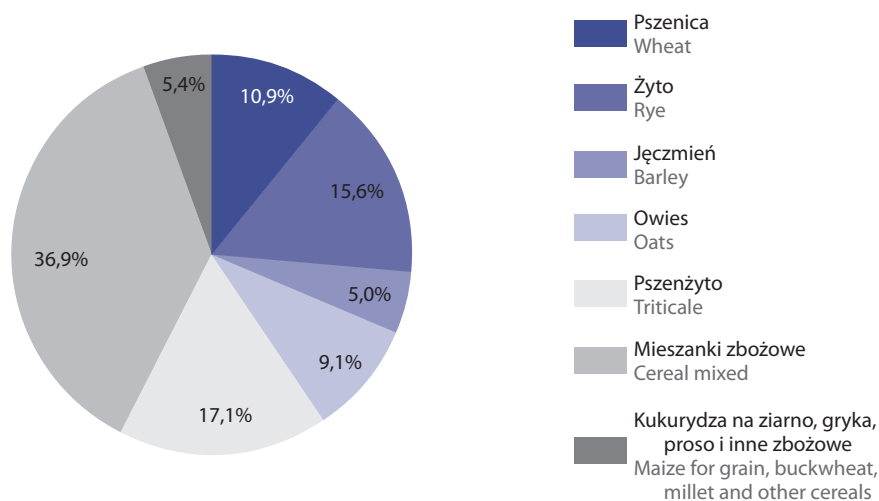
Table 10. Crop area of cereals
As of June

Wyszczególnienie Specification	2017		2018			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
	w ha		in ha		2017=100	
Ogółem Total	419331	413373	448527	442407	107,0	107,0
Zboża podstawowe z mieszankami Basic cereals with cereal mixed	400602	395807	424229	419622	105,9	106,0
pszenica wheat	54504	52016	48624	46523	89,2	89,4
ozima winter	31401	29412	33586	32042	107,0	108,9
jara spring	23103	22604	15038	14481	65,1	64,1
żyto rye	50251	49851	70036	69463	139,4	139,3
jęczmień barley	21871	21559	22646	22302	103,5	103,4
ozimy winter	2756	2696	5002	4995	181,5	185,3
jary spring	19115	18863	17644	17307	92,3	91,8
owies oats	43804	43158	40850	40234	93,3	93,2
pszenżyto triticale	74140	73318	76867	75973	103,7	103,6
ozime winter	62100	61339	69489	68705	111,9	112,0
jare spring	12040	11979	7378	7268	61,3	60,7
mieszanki zbożowe cereal mixed	156032	155905	165206	165127	105,9	105,9
ozime winter	2528	2525	1854	1848	73,3	73,2
jare spring	153504	153380	163352	163279	106,4	106,5
Gryka, proso i inne zbożowe Buckwheat, millet and other cereals	3786	3614	5211	5075	137,6	140,4
Kukurydza na ziarno Maize for grain	14943	13953	19087	17710	127,7	126,9

W 2018 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, w strukturze zasiewów zbóż odnotowano wzrost udziału: żyta (o 3,6 p.proc.), jęczmienia ozimego (o 0,4 p.proc.), pszenżyta ozimego i kukurydzy na ziarno (po 0,7 p.proc.) oraz gryki, prosa i innych zbożowych (o 0,3 p.proc.), natomiast spadek dotyczył: pszenicy jarej (o 2,1 p.proc.), jęczmienia jarego (o 0,7 p.proc.), owsa i pszenżyta jarego (po 1,3 p.proc.) oraz mieszanek zbożowych jarych i ozimych (po 0,2 p.proc.). Udział pszenicy ozimej w strukturze zasiewów nie uległ zmianie w odniesieniu do 2017 r. i wyniósł 7,5%.

Wykres 4. Struktura powierzchni uprawy zbóż w 2018 r. Stan w czerwcu

Chart 4. Structure of cereals sown area in 2018 As of June

Tablica 11. Plony zbóż
Table 11. Yields of cereals

Wyszczególnienie Specification	2017		2018			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
Ogółem Total	31,2	30,9	24,4	24,2	78,2	78,3
Zboża podstawowe z mieszankami Basic cereals with cereal mixed	29,9	29,7	23,3	23,3	77,9	78,5
pszenica wheat	34,4	33,2	28,7	28,2	83,4	84,9
ozima winter	37,3	35,5	30,2	29,7	81,0	83,7
jara spring	30,5	30,3	25,4	24,9	83,3	82,2

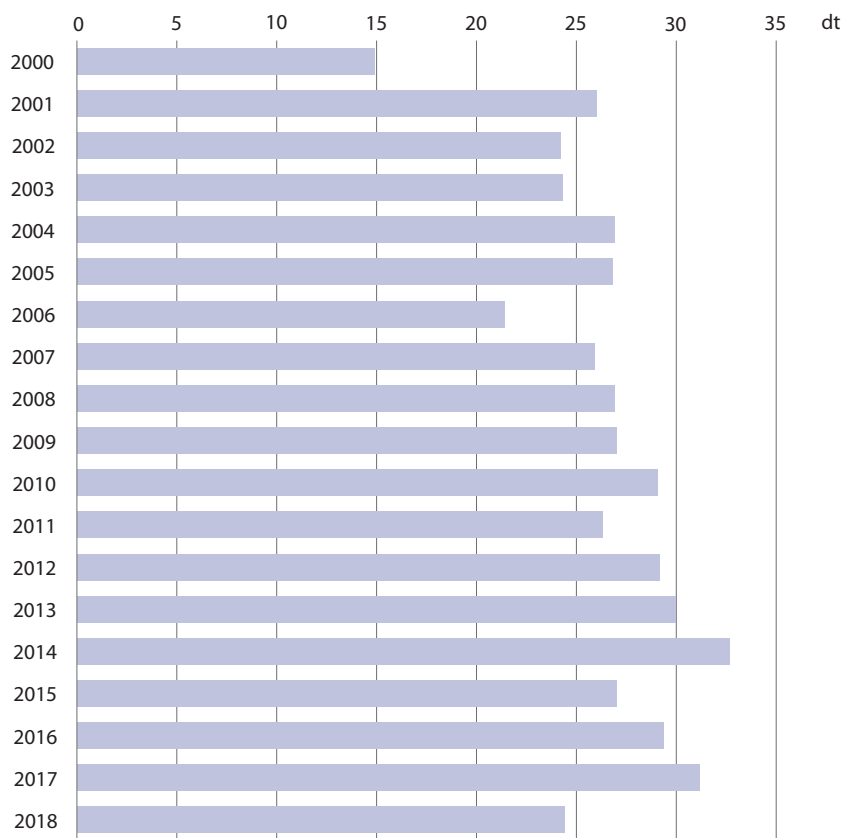
Tablica 11. Plony zbóż (dok.)
Table 11. Yields of cereals (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017		2018			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
	z 1 ha w dt per 1 ha in dt				2017=100	
Zboża podstawowe z mieszankami (dok.) Basic cereals with cereal mixed (cont.)						
żyto rye	25,4	25,4	20,5	20,5	80,7	80,7
jęczmień barley	31,0	30,9	24,7	24,6	79,7	79,6
ozimy winter	32,9	32,5	26,9	26,9	81,8	82,8
jary spring	30,8	30,9	24,0	24,0	77,9	77,7
owies oats	27,5	27,6	19,6	19,7	71,3	71,4
pszenżyto triticale	32,4	32,1	27,0	27,0	83,3	84,1
ozime winter	32,7	32,4	27,9	27,9	85,3	86,1
jare spring	30,6	30,6	18,2	18,1	59,5	59,2
mieszanki zbożowe cereal mixed	29,1	29,1	22,0	22,0	75,6	75,6
ozime winter	33,2	33,2	22,0	22,0	66,3	66,3
jare spring	29,0	29,0	22,0	22,0	75,9	75,9
Gryka, proso i inne zbożowe Buckwheat, millet and other cereals	11,6	11,8	9,0	9,0	77,6	76,3
Kukurydza na ziarno Maize for grain	70,3	70,5	52,3	50,8	74,4	72,1

Plony zbóż ogółem w 2018 r. osiągnęły 24,4 dt z 1 ha i zmniejszyły się o 21,8% w porównaniu z uzyskanymi rok wcześniej, a w odniesieniu do średnich w kraju były o 28,9% niższe. W Podlaskiem z 1 ha uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi zebrano 23,3 dt ziarna, tj. o 22,1% mniej niż w roku poprzednim.

Wykres 5. Plony zbóż z 1 ha
Chart 5. Yields of cereals per 1 ha

W 2018 r. plony wszystkich zbóż zarówno jarych, jak i ozimych, były niższe od zanotowanych rok wcześniej. Wśród form jarych największy spadek plonów zaobserwowano w przypadku pszenżyta (o 12,4 dt/ha), natomiast wśród ozimin – w przypadku mieszanek zbożowych (o 11,2 dt/ha).

Tablica 12. Plony zbóż w województwie podlaskim na tle kraju
 Table 12. Yields of cereals in Podlaskie Voivodship against the background of the country

Wyszczególnienie Specification	2017	2018		2017	2018	
	województwo podlaskie Podlaskie Voivodship			Polska Poland		
	z 1 ha w dt per 1 ha in dt		2017=100	z 1 ha w dt per 1 ha in dt		2017=100
Ogółem Total	31,2	24,4	78,2	42,0	34,3	81,7
Pszenica: ozima Wheat: winter	37,3	30,2	81,0	51,1	43,0	84,1
jara spring	30,5	25,4	83,3	38,5	31,5	81,8
Żyto Rye	25,4	20,5	80,7	30,6	24,2	79,1
Jęczmień: ozimy Barley: winter	32,9	26,9	81,8	47,1	37,8	80,3
jary spring	30,8	24,0	77,9	38,0	29,5	77,6
Owies Oats	27,5	19,6	71,3	29,8	23,5	78,9
Pszonżyto: ozime Triticale: winter	32,7	27,9	85,3	40,4	32,8	81,2
jare spring	30,6	18,2	59,5	32,9	25,1	76,3
Mieszanki zbożowe: ozime Cereal mixed: winter	33,2	22,0	66,3	34,4	28,2	82,0
jare spring	29,0	22,0	75,9	32,2	25,0	77,6
Gryka, proso i inne zbożowe Buckwheat, millet and other cereals	11,6	9,0	77,6	15,1	12,8	84,8
Kukurydza na ziarno Maize for grain	70,3	52,3	74,4	71,5	59,9	83,8

Tablica 13. Zbiory zbóż
 Table 13. Production of cereals

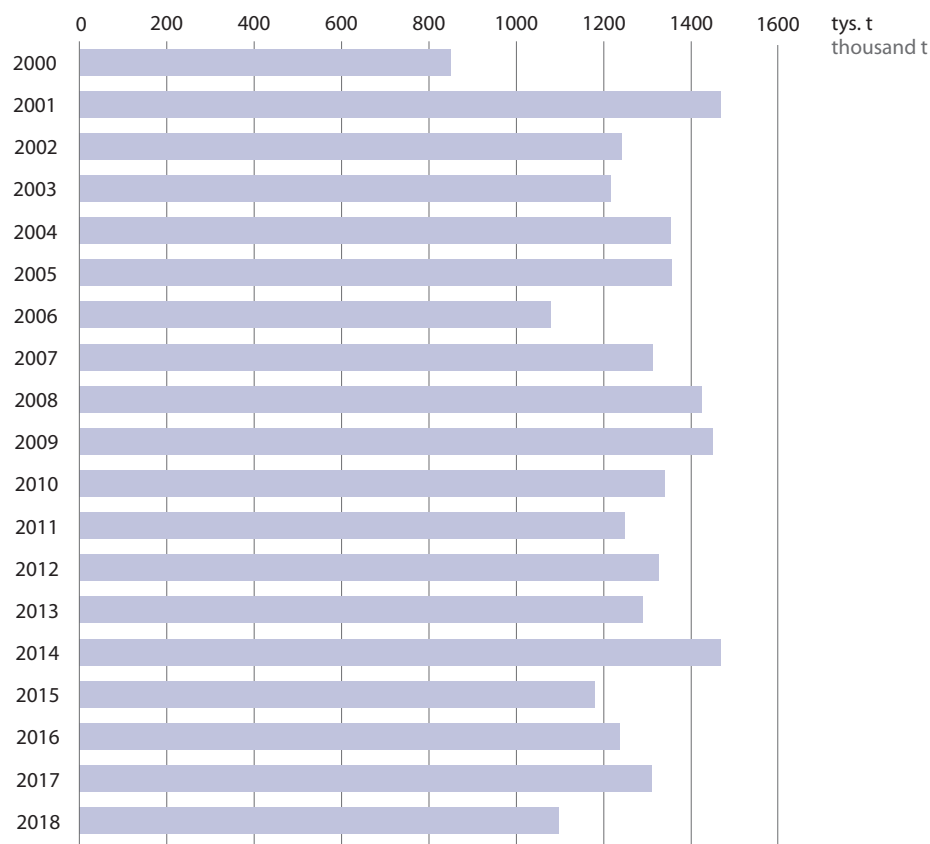
Wyszczególnienie Specification	2017		2018			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
Ogółem Total	13066454	12765243	10947310	10705118	83,8	83,9
Zboża podstawowe z mieszankami Basic cereals with cereal mixed	11971262	11738908	9903300	9759775	82,7	83,1
pszenica wheat	1877312	1729027	1395692	1312224	74,3	75,9
ozima winter	1172500	1044126	1014072	951647	86,5	91,1
jara spring	704812	684901	381620	360577	54,1	52,6

Tablica 13. Zbiory zbóż (dok.)
Table 13. Production of cereals (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017		2018			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
	w dt in dt			2017=100		
Zboża podstawowe z mieszankami (dok.) Basic cereals with cereal mixed (cont.)						
żyto rye	1274888	1266215	1436448	1423992	112,7	112,5
jęczmień barley	679036	666714	558883	549734	82,3	82,5
ozimy winter	90607	87620	134644	134366	148,6	153,4
jary spring	588429	579094	424239	415368	72,1	71,7
owies oats	1206288	1191161	802402	792610	66,5	66,5
pszenżyto triticale	2399046	2353941	2075858	2048421	86,5	87,0
ozime winter	2030398	1987384	1941817	1916870	95,6	96,5
jare spring	368648	366557	134041	131551	36,4	35,9
mieszanki zbożowe cereal mixed	4534692	4531850	3634017	3632794	80,1	80,2
ozime winter	83960	83830	40804	40656	48,6	48,5
jare spring	4450732	4448020	3593213	3592138	80,7	80,8
Gryka, proso i inne zbożowe Buckwheat, millet and other cereals	44057	42648	46696	45675	106,0	107,1
Kukurydza na ziarno Maize for grain	1051135	983687	997314	899668	94,9	91,5

Produkcja ziarna zbóż w województwie podlaskim w 2018 r. wyniosła 1094,7 tys. t i była o 211,9 tys. t, tj. o 16,2% niższa w odniesieniu do zanotowanej przed rokiem.

Wykres 6. Zbiory zbóż
Chart 6. Production of cereals

W analizowanym roku produkcja ziarna zbóż ozimych (łącznie z mieszankami zbożowymi) osiągnęła 456,8 tys. t i była o 8,5 tys. t (o 1,8%) niższa od uzyskanej w poprzednim roku. Zbiory pszenicy zmniejszyły się o 15,8 tys. t (o 13,5%), pszenżyta – o 8,9 tys. t (o 4,4%), mieszanek zbożowych – o 4,3 tys. t (o 51,4%), natomiast wzrosły zbiory żyta – o 16,2 tys. t (o 12,7%) i jęczmienia – o 4,4 tys. t (o 48,6%).

Zbiory zbóż podstawowych jarych (łącznie z mieszankami zbożowymi) w 2018 r. wyniosły 533,6 tys. t i zmalały o 198,3 tys. t (o 27,1%) w stosunku do uzyskanych rok wcześniej. Spadek produkcji zanotowano wśród wszystkich gatunków zbóż: pszenicy – o 32,3 tys. t (o 45,9%), jęczmienia – o 16,4 tys. t (o 27,9%), owsa – o 40,4 tys. t (o 33,5%), pszenżyta – o 23,5 tys. t (o 63,6%) i mieszanek zbożowych – o 85,8 tys. t (o 19,3%).

W 2018 r. zbiory gryki, prosa i innych zbożowych osiągnęły poziom 4,7 tys. t i zwiększyły się o 0,3 tys. t (o 6,0%) w stosunku do uzyskanych w poprzednim roku. Wzrost produkcji był wynikiem znacznego zwiększenia areалу ich uprawy. Produkcja kukurydzy na ziarno w 2018 r. wyniosła 99,7 tys. t i była o 5,4 tys. t, tj. o 5,1% niższa od zanotowanej przed rokiem, co było efektem słabszego plonowania.

Na wielkość produkcji ziarna zbóż w 2018 r. miały wpływ następujące czynniki:

- wyższa niż przed rokiem ogólna powierzchnia uprawy zbóż oraz niższe od zanotowanego w 2017 r. plonowanie każdego z gatunków,
- niekorzystne warunki agrometeorologiczne w okresie siewów zbóż ozimych,
- późniejsze rozpoczęcie wiosennej wegetacji oraz opóźnione siewy zbóż jarych,
- nadmierne przesuszenie gleby spowodowane deficytem opadów w okresie maj–czerwiec 2018 r.,
- nierównomierny rozkład opadów,
- korzystne warunki atmosferyczne podczas żniw.

1.3. Strączkowe jadalne

1.3. Edible pulses

Strączkowe konsumpcyjne to: groch, fasola, bób oraz inne strączkowe jadalne uprawiane na ziarno (np. ciecierzycza). Powierzchnię zasianą grochem, fasolą, bobem itp. przewidzianą do zbioru w stanie niedojrzałym zaliczono do powierzchni warzyw gruntowych.

W 2018 r. rośliny strączkowe jadalne zbierane na suche ziarno uprawiano na 1,1 tys. ha, czyli na powierzchni o 0,5 tys. ha, tj. o 33,4% mniejszej niż w roku poprzednim. W strukturze zasiewów strączkowych jadalnych 89,7% stanowił groch, zaś pozostałe 10,3% – fasola oraz inne strączkowe jadalne (cieciorka, soczewica, soja).

Produkcja strączkowych jadalnych w omawianym roku wyniosła 1,6 tys. t, czyli zmniejszyła się o 58,0% w stosunku do zanotowanej w 2017 r. O niższych zbiorach zadecydowało ograniczenie powierzchni ich uprawy oraz niższe plony z 1 ha, które stanowiły 63,0% wydajności z roku poprzedniego.

Tablica 14. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory strączkowych jadalnych

Table 14. Crop area, yields and production of edible pulses

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		2017=100
Ogółem Total			
Powierzchnia ^a w ha Area ^a in ha	1597	1064	66,6
Plony z 1 ha w dt Yields per 1 ha in dt	24,3	15,3	63,0
Zbiory w t Production in t	3880	1631	42,0
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms			
Powierzchnia ^a w ha Area ^a in ha	1567	1037	66,2
Plony z 1 ha w dt Yields per 1 ha in dt	24,2	15,4	63,6
Zbiory w t Production in t	3796	1592	41,9

a Stan w czerwcu.
a As of June.

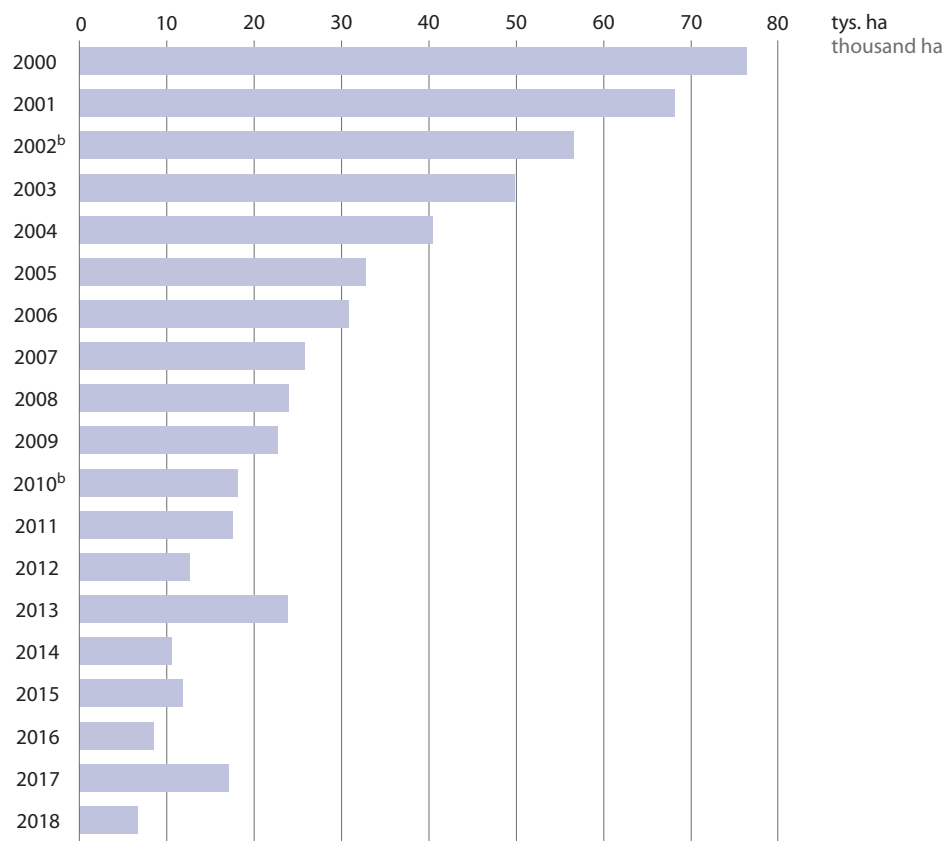
1.4. Ziemniaki

1.4. Potatoes

W 2018 r. ziemniaki zasadzono na powierzchni 6,8 tys. ha (łącznie z powierzchnią uprawy w ogrodach przydomowych), czyli o 60,4% mniej niż przed rokiem. W strukturze zasiewów ziemniaki zajmowały 1,0% wobec 2,5% w 2017 r.

Wykres 7. Powierzchnia uprawy ziemniaków^a Stan w czerwcu

Chart 7. Area of potatoes^a
As of June

a Łącznie z powierzchnią w ogrodach przydomowych. b Dane Powszechnych Spisów Rolnych.
a Including the area in kitchen gardens. b Data of the Agricultural Censuses.

W omawianym roku zbiory ziemniaków wyniosły 182,2 tys. t i zmniejszyły się o 261,5 tys. t, tj. o 58,9% w odniesieniu do ich produkcji z 2017 r. Spadek zbiorów był efektem zmniejszenia powierzchni ich uprawy (o 10,3 tys. ha). Z 1 ha powierzchni uprawy ziemniaków zebrano średnio 270 dt bulw, co oznacza wzrost plonu o 3,8% w stosunku do wyszacowanego rok wcześniej.

Tablica 15. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory ziemniaków
Table 15. Area, yields and production of potatoes

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		2017=100
Ogółem Total			
Powierzchnia ^{ab} w ha Area ^{ab} in ha	17052	6750	39,6
Plony z 1 ha w dt Yields per 1 ha in dt	260	270	103,8
Zbiory ^a w t Production ^a in t	443644	182160	41,1
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms			
Powierzchnia ^{ab} w ha Area ^{ab} in ha	17018	6722	39,5
Plony z 1 ha w dt Yields per 1 ha in dt	260	270	103,8
Zbiory ^a w t Production ^a in t	442468	181494	41,0

a Łącznie z powierzchnią i produkcją w ogrodach przydomowych. b Stan w czerwcu.
a Including the area and production in kitchen gardens. b As of June.

W 2018 r. produkcję zbóż i ziemniaków w przeliczeniu na jednostki zbożowe wyszacowano na 1140,3 tys. t, czyli o 277,3 tys. t (o 19,6%) niżej niż w roku poprzednim. Wpłynęły na to o 16,2% niższe niż przed rokiem zbiory zbóż oraz o 58,9% niższa produkcja ziemniaków.

Tablica 16. Produkcja zbóż i ziemniaków w przeliczeniu na jednostki zbożowe^a
Table 16. Production of cereals and potatoes in terms of cereal units^a

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	
	w t	in t	2017=100
Ogółem Total	1417556	1140271	80,4
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	1387141	1115886	80,4
Zboża Cereals	1306645	1094731	83,8
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	1276524	1070512	83,9
Ziemniaki Potatoes	110911	45540	41,1
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	110617	45374	41,0

a W przeliczeniu: 1 dt zbóż = 4 dt ziemniaków.
a In terms of 1 dt of grains = 4 dt of potatoes.

1.5. Rośliny oleiste

1.5. Oil crops

W 2018 r. rośliny oleiste uprawiano na powierzchni 19,2 tys. ha. Areal ich uprawy zwiększył się o 2,9 tys. ha, tj. o 18,1% w odniesieniu do zanotowanego w 2017 r. W ogólnej strukturze zasiewów stanowiły one 2,8%.

Tablica 17. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory roślin oleistych

Table 17. Crop area, yields and production of oil crops

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		2017=100
Ogółem Total			
Powierzchnia ^a w ha Area ^a in ha	16276	19215	118,1
Plony z 1 ha w dt Yields per 1 ha in dt	32,0	25,5	79,7
Zbiory w t Production in t	52060	48964	94,1
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms			
Powierzchnia ^a w ha Area ^a in ha	14639	17905	122,3
Plony z 1 ha w dt Yields per 1 ha in dt	31,5	25,8	81,9
Zbiory w t Production in t	46096	46117	100,0

a Stan w czerwcu.
a As of June.

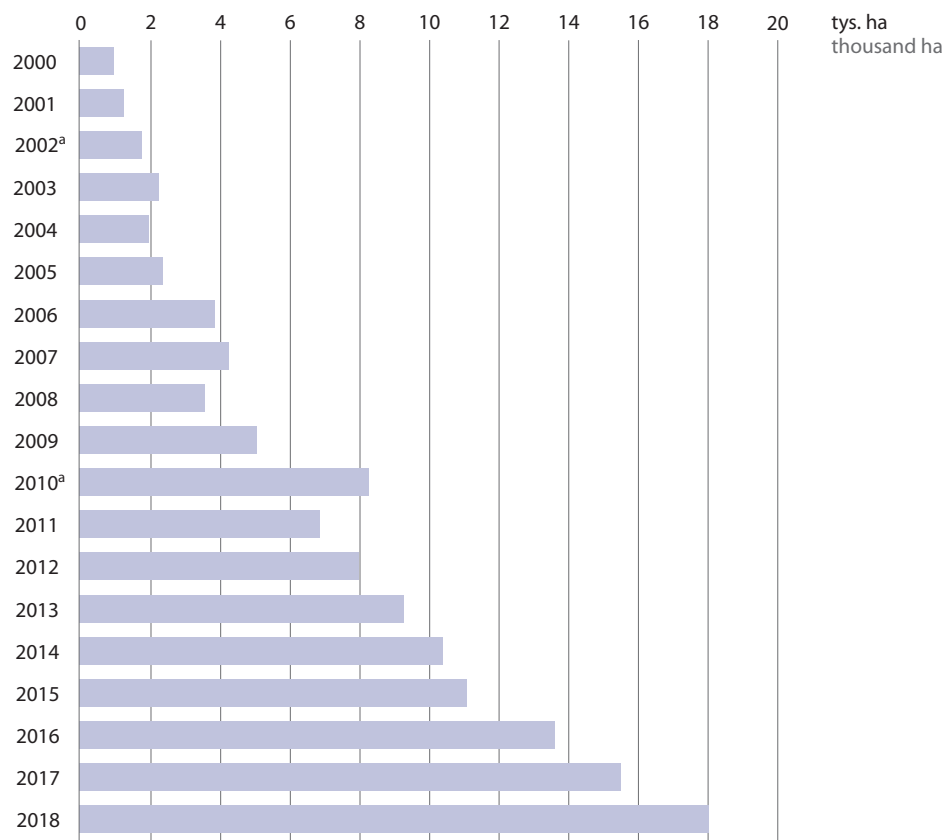
W omawianym roku 93,5% areалу uprawy roślin oleistych zajmowały rzepak i rzepik, które uprawiano na 18,0 tys. ha, czyli na powierzchni o 2,4 tys. ha, tj. o 15,7% większej niż w roku poprzednim.

Plony rzepaku i rzepiku z 1 ha wyszacowano na 26,6 dt, czyli o 19,1% niżej niż przed rokiem. Ich zbiory wyniosły 47,8 tys. t i były o 3,3 tys. t (o 6,4%) większe od produkcji uzyskanej w 2017 r.

**Wykres 8. Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku
Stan w czerwcu**

Chart 8. Crop area of rape and turnip rape
As of June

^a Dane Powszechnych Spisów Rolnych.
^a Data of the Agricultural Censuses.

Tablica 18. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory rzepaku i rzepiku

Table 18. Crop area, yields and production of rape and turnip rape

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		2017=100
	Ogółem Total		
Powierzchnia ^a w ha Area ^a in ha	15522	17957	115,7
Plony z 1 ha w dt Yields per 1 ha in dt	32,9	26,6	80,9
Zbiory w t Production in t	51098	47803	93,6

Tablica 18. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory rzepaku i rzepiku (dok.)

Table 18. Crop area, yields and production of rape and turnip rape (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		2017=100
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms			
Powierzchnia ^a w ha Area ^a in ha	13890	16704	120,3
Plony z 1 ha w dt Yields per 1 ha in dt	32,5	27,0	83,1
Zbiory w t Production in t	45133	45023	99,8

a Stan w czerwcu.
a As of June.

Na wielkość produkcji nasion rzepaku i rzepiku w 2018 r. miały wpływ następujące czynniki:

- większy niż w poprzednim roku areał uprawy oraz niższe plonowanie,
- opóźniony termin siewu,
- niekorzystne warunki agrometeorologiczne w okresie wschodów i kiełkowania rzepaku,
- niedobór wilgoci w glebie,
- niesprzyjające warunki pogodowe w okresie żniw.

1.6. Uprawy pastewne

1.6. Fodder crops

Uprawy pastewne obejmują:

- okopowe (buraki, marchew i kapusta pastewna oraz brukiew, rzepa i inne),
- motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, np. koniczyna, lucerna i esparceta) oraz inne pastewne i trawy na zielonkę,
- kukurydzę na zielonkę,
- strączkowe pastewne na zielonkę.

Do zbiorów w 2018 r. pod uprawę roślin pastewnych w plonie głównym przeznaczono 573,5 tys. ha, czyli powierzchnię o 3,1 tys. ha, tj. o 0,5% mniejszą niż przed rokiem. Rośliny pastewne uprawiane na gruntach ornych w plonie głównym zajmowały 199,5 tys. ha i w odniesieniu do 2017 r. areał ich uprawy zmniejszył się o 10,0 tys. ha, tj. o 4,8%. Powierzchnia trwałych użytków zielonych wyniosła 380,3 tys. ha i była o 5,9 tys. ha, czyli o 1,6% większa niż rok wcześniej.

**Tablica 19. Powierzchnia paszowa
Stan w czerwcu**

Table 19. Feed area
As of June

Wyszczególnienie Specification		Powierzchnia paszowa ^a Feed area ^a		Powierzchnia trwałych użytków zielonych Area of permanent grassland		Powierzchnia roślin pastewnych uprawianych na gruntach ornych w plonie głównym Area of feed plants on arable land as major crops			
		w ha in ha	w % powierzchni użytków rolnych in % of agricultural land	w ha in ha	w % powierzchni użytków rolnych in % of agricultural land	ogółem total		w tym powierzchnia użytkowana na pasze of which area used for fodder	
						w ha in ha	w % powierzchni zasiewów in % of sown area	w ha in ha	w % powierzchni zasiewów in % of sown area
Ogółem Total	2017	576610	54,2	374323	35,2	209490	31,1	202286	30,1
	2018	573490	53,5	380254	35,4	199511	29,3	193236	28,4
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms		569513	53,7	376935	35,6	198469	29,5	192578	28,6

a Obejmuje powierzchnię trwałych użytków zielonych oraz roślin pastewnych uprawianych na gruntach ornych z przeznaczeniem na zbiór pasz.
a Includes areas of permanent grassland and feed plants cultivated on arable land for feed production.

Areał uprawy roślin pastewnych (łącznie z trwałymi użytkami zielonymi) przeznaczonych na zbiór pasz w 2018 r. uległ zmniejszeniu w stosunku do zanotowanego rok wcześniej o 3,1 tys. ha (o 0,5%) i wyniósł 573,5 tys. ha. Udział powierzchni paszowej w ogólnej powierzchni użytków rolnych ukształtował się na poziomie 53,5% i zmalał w ciągu roku o 0,7 p.proc.

**Tablica 20. Powierzchnia roślin pastewnych uprawianych na gruntach ornych w plonie głównym
użytkowanych na pasze
Stan w czerwcu**

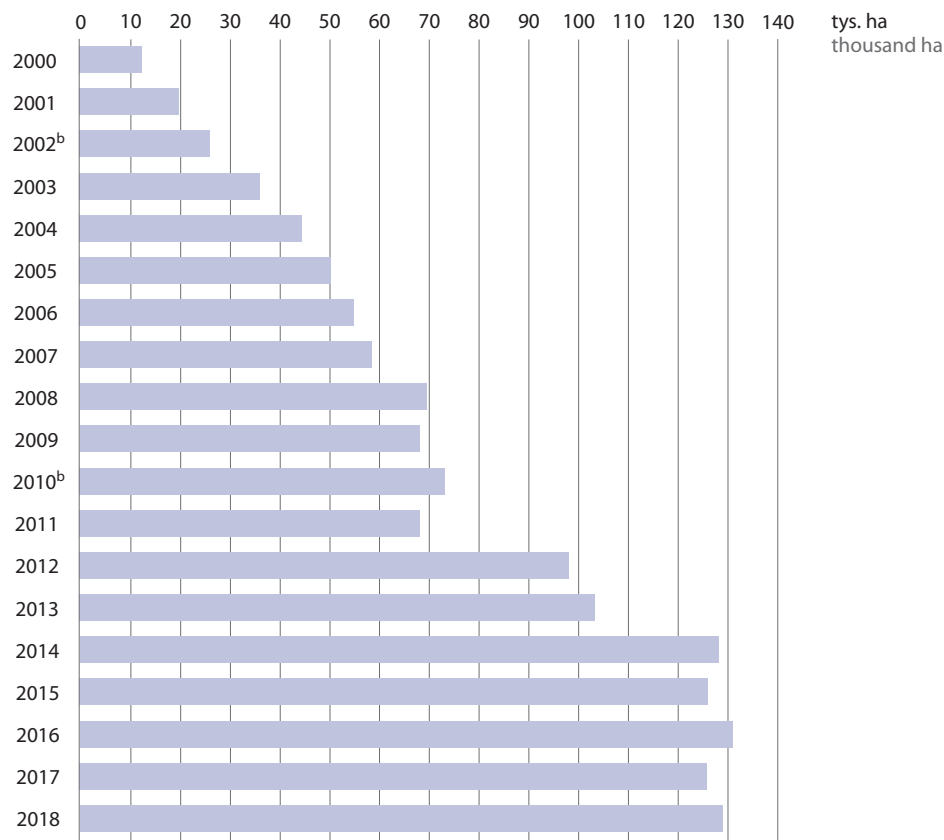
Table 20. Area of fodder crop planted on arable land as major crops used for feed
As of June

Wyszczególnienie Specification		Ogółem Total	Strączkowe pastewne Feed pulses	Koniczyna Clover	Lucerna i esparceta Lucerne and sainfoin	Seradela Serradella	Inne pastewne i trawy Other fodder and fodder grass	Kukurydza Maize	Okopowe pastewne Feed root plants
Ogółem Total	2017	202286	633	4506	2929	5574	77621	111014	9
	2018	193236	713	1835	2928	2748	75020	109987	5
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms		192578	706	1800	2924	2748	74965	109430	5

W 2018 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, nastąpił spadek powierzchni uprawy koniczyny – o 2,7 tys. ha (o 59,3%), seradeli – o 2,8 tys. ha (o 50,7%), innych pastewnych i traw – o 2,6 tys. ha (o 3,4%), kukurydzy – o 1,0 tys. ha (o 0,9%) i okopowych pastewnych – o 4 ha (o 44,4%). Zwiększył się natomiast areał uprawy strączkowych pastewnych – o 80 ha (o 12,6%). Powierzchnia uprawy lucerny z esparcetą pozostała na niemal niezmienionym poziomie w stosunku do zanotowanego w 2017 r.

Wykres 9. Powierzchnia uprawy kukurydzy^a
Stan w czerwcu

Chart 9. Crop area of maize^a
As of June

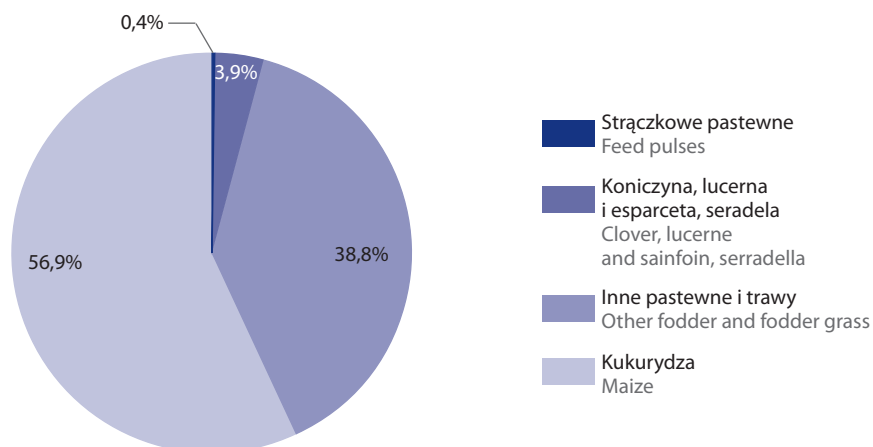

a Z przeznaczeniem na ziarno i zielonkę. b Dane Powszechnych Spisów Rolnych.
a For seeds and green forage. b Data of the Agricultural Censuses.

Z ogólnej powierzchni (199,5 tys. ha) uprawy polowej roślin pastewnych 6,3 tys. ha (3,1%) przeznaczono na zbiór ziarna i nasion, a pozostałe 193,2 tys. ha (96,9%) zebrano w postaci zielonki.

Wykres 10. Struktura powierzchni uprawy roślin pastewnych na gruntach ornych w plonie głównym w 2018 r. Stan w czerwcu

Chart 10. Structure of crop area of fodder plants on arable land as major crops in 2018 As of June

W 2018 r. plony ziarna strączkowych pastewnych z 1 ha osiągnęły 13,0 dt wobec 15,5 dt w roku poprzednim. Nasion pozostałych gatunków roślin pastewnych również zebrano mniej niż przed rokiem, przy czym nasion seradeli zebrano 2,0 dt, czyli o 3,0 dt mniej niż w 2017 r., koniczyny – 3,5 dt (o 0,9 dt mniej), lucerny – 3,7 dt (o 2,1 dt mniej), a innych pastewnych i traw – 5,3 dt (o 0,4 dt mniej).

Tablica 21. Plony nasion roślin pastewnych

Table 21. Yields of fodder seeds

Wyszczególnienie Specification		Strączkowe pastewne Feed pulses	Koniczyna Clover	Lucerna Lucerne	Seradela Serradella	Inne pastewne i trawy Other fodder and fodder grass
		z 1 ha w dt per 1 ha in dt				
Ogółem Total	2017	15,5	4,4	5,8	5,0	5,7
	2018	13,0	3,5	3,7	2,0	5,3
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms		13,4	3,5	3,7	2,0	5,3

W 2018 r. długotrwały brak opadów w okresie wegetacyjnym i bardzo wysokie temperatury wpłynęły niekorzystnie na plony zielonki. Wszystkie gatunki roślin pastewnych (z wyjątkiem poplonów i wsiewek) zbierane w postaci zielonki plonowały słabiej niż w roku poprzednim.

Tablica 22. Plony roślin pastewnych

Table 22. Yields of fodder crops

Wyszczególnienie Specification	Pastwiska trwałe Permanent pastures	Strączkowe pastewne Feed pulses	Koniczyna Clover	Lucerna i esparceta Lucerne and sainfoin	Seradela Serradella	Inne pastewne i trawy Other fodder and fodder grass	Kukurydza Maize	Poplony i wsiewki Secondary crops and under-sowing	Okopowe pastewne Feed root plants	
	zielonka green forage									
	z 1 ha w dt per 1 ha in dt									
Ogółem Total	2017	224	163	279	287	142	283	510	89	353
	2018	193	111	207	250	117	197	452	90	326
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms		196	112	209	250	117	197	453	90	326

W analizowanym roku zebrano 6605,0 tys. t zielonki roślin pastewnych uprawianych na gruntach ornych w plonie głównym, czyli o 1548,2 tys. t, tj. o 19,0% mniej niż przed rokiem. Produkcja poplonów i wsiewek osiągnęła 105,3 tys. t i była o 23,5 tys. t, tj. o 28,8% wyższa niż rok wcześniej, przede wszystkim ze względu na większą powierzchnię uprawy. Zbiory okopowych pastewnych były o 0,2 tys. t (o 48,7%) niższe niż w poprzednim roku i wyniosły 0,2 tys. t.

Tablica 23. Zbiory pasz

Table 23. Feed production

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	
		ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
		w t in t	
Zielonka z trwałych użytków zielonych i upraw polowych w plonie głównym Green forage from permanent grassland and field crops as major crops	19184558	15610744	15573337
łąki trwałe permanent meadows	10019563	7928885	7912498
pastwiska trwałe permanent pastures	1011624	1076690	1074531
strączkowe pastewne feed pulses	10340	7880	7880
motylkowe i trawy legume and field grasses	2486473	1622033	1621249
kukurydza maize	5656558	4975256	4957179
Poplony i wsiewki Secondary crops and under-sowing	81763	105271	105271
Okopowe pastewne Feed root plants	318	163	163

Trwałe użytki zielone w 2018 r. zajmowały powierzchnię 380,3 tys. ha, czyli o 5,9 tys. ha, tj. o 1,6% większą niż przed rokiem, a ich udział w strukturze użytków rolnych gospodarstw zwiększył się o 0,2 p.proc. w stosunku do poprzedniego roku i wyniósł 35,4%.

W 2018 r. z trwałych użytków zielonych zebrano łącznie 1801,1 tys. t pasz (w przeliczeniu na siano), czyli o 405,1 tys. t, tj. o 18,4% mniej niż rok wcześniej.

Do przeliczenia zielonek na siano przyjęto, że 5 dt zielonki = 1 dt siana.

Tablica 24. Produkcja z łąk trwałych
Table 24. Permanent meadows production

Wyszczególnienie Specification		Ogółem Total			I pokos First cut		II pokos Second cut		III pokos Third cut	
		powierz- chnia ^a w ha area ^a in ha	plony z 1 ha w dt yields per 1 ha in dt	zbiory w t produc- tion in t	plony z 1 ha w dt yields per 1 ha in dt	zbiory w t produc- tion in t	plony z 1 ha w dt yields per 1 ha in dt	zbiory w t produc- tion in t	plony z 1 ha w dt yields per 1 ha in dt	zbiory w t produc- tion in t
			w przeliczeniu na siano in hay							
Ogółem	2017	329068	60,9	2003913	26,9	883690	21,7	714596	12,3	405627
Total	2018	324568	48,9	1585777	25,4	824619	12,7	411312	10,8	349846
	2017=100	98,6	80,3	79,1	94,4	93,3	58,5	57,6	87,7	86,2
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms		322112	49,1	1582499	25,6	823156	12,7	410537	10,8	348806

a Stan w czerwcu.
a As of June.

W omawianym roku zbiory siana z łąk trwałych wyniosły 1585,8 tys. t i zmniejszyły się w stosunku do uzyskanych przed rokiem o 418,1 tys. t, tj. o 20,9%. Niekorzystne warunki wilgotnościowe przyczyniły się do spadku plonów (o 19,7%). Z 1 ha zebrano łącznie z trzech pokosów 48,9 dt siana wobec 60,9 dt rok wcześniej.

Trawę z łąk trwałych w 2018 r. (łącznie z trzech pokosów) zebrano przede wszystkim jako zielonkę na kisenie i bieżące skarmianie (41,5% ogólnej produkcji) oraz w postaci siana (46,1%). Pozostałą część traw z łąk trwałych (12,4%) wykorzystano do wypasu zwierząt.

W 2018 r. z 1 ha pastwisk trwałych zebrano 193 dt zielonki, czyli o 31 dt mniej niż w roku poprzednim. W przeliczeniu na siano, wydajność wyniosła 38,6 dt z 1 ha i stanowiła 78,9% plonu wyszacowanego dla łąk trwałych. W omawianym roku z pastwisk trwałych uzyskano 1076,7 tys. t zielonki, a więc jej produkcja w odniesieniu do 2017 r. wzrosła o 65,1 tys. t (o 6,4%) z powodu wzrostu powierzchni – o 10,4 tys. ha (o 23,0%), mimo mniejszej wydajności z jednostki powierzchni.

Tablica 25. Struktura powierzchni i zbiorów z łąk trwałych w 2018 r.
 Table 25. Structure of permanent meadow area and production in 2018

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	I pokos First cut	II pokos Second cut	III pokos Third cut
	w odsetkach in percent			
Powierzchnia^a Area ^a				
Ogółem Total	100,0	100,0	100,0	100,0
łąki: meadows:				
Z których trawę zebrano: Of which grass harvested:				
w postaci siana as hay	x	53,0	33,9	20,5
jako zielonkę na: as green forage for:				
kiszzenie silage	x	33,9	34,1	23,5
bieżące skarmianie current feeding	x	5,2	5,7	10,0
Użytkowane jako pastwiska Used as pastures	x	6,0	13,7	32,6
Skoszone lecz niezbrane i nieeksploatowane Cut but not collected or utilised	x	1,9	12,6	13,4
Zbiory Production				
Ogółem Total	100,0	100,0	100,0	100,0
łąki: meadows:				
Z których trawę zebrano: Of which grass harvested:				
w postaci siana as hay	46,1	56,5	40,9	27,6
jako zielonkę na: as green forage for:				
kiszzenie silage	34,9	33,1	41,7	31,4
bieżące skarmianie current feeding	6,6	5,0	5,7	11,4
Użytkowane jako pastwiska Used as pastures	12,4	5,4	11,7	29,6

a Stan w czerwcu.
a As of June.

1.7. Uprawy ogrodnicze

1.7. Garden crops

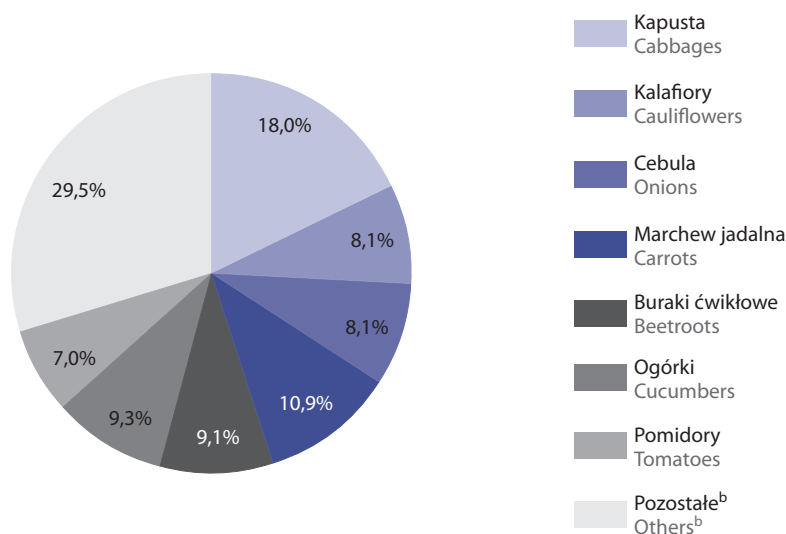
1.7.1. Warzywa gruntowe

1.7.1. Ground vegetables

W 2018 r. w wojewodztwie podlaskim pod uprawę warzyw gruntowych (łącznie z ogrodami przydomowymi) przeznaczono 1,7 tys. ha, czyli powierzchnię o 2,8% mniejszą niż przed rokiem. W porównaniu z 2017 r. zmniejszył się areal cebuli, marchwi jadalnej, buraków ćwikłowych, pomidorów i pozostałych warzyw, natomiast zwiększyła się powierzchnia uprawy kapusty, kalafiorów i ogórków.

Wykres 11. Struktura powierzchni uprawy warzyw gruntowych^a w 2018 r. Stan w czerwcu

Chart 11. Structure of crop area of ground vegetables^a in 2018 As of June

a łącznie z powierzchnią w ogrodach przydomowych. b Pietruszka, selery, pory, sałata, rabarbar i inne.
a Including area in kitchen gardens. b Parsley, celeries, leeks, lettuce, rhubarb, etc.

Ogólne zbiory warzyw gruntowych ukształtowały się na poziomie 33,2 tys. t, tj. o 2,0 tys. t (o 5,6%) niższym niż rok wcześniej.

Zbiory kapusty w omawianym roku wyniosły 11,7 tys. t i były o 0,3 tys. t (o 2,2%) niższe od zanotowanych rok wcześniej. O spadku produkcji zdecydowało słabsze (o 2,3%) plonowanie, przy nieznacznym zwiększeniu (o 0,3%) powierzchni uprawy.

Produkcja kalafiorów w 2018 r. osiągnęła poziom 2,0 tys. t i wzrosła o 25,8% w stosunku do uzyskanej przed rokiem. Wzrost zbiorów wynikał z większego (o 32,8%) areалу ich uprawy, podczas gdy plonowanie było niższe (o 4,8%) niż w rok wcześniej.

W analizowanym roku zbiory cebuli oszacowano na 2,1 tys. t, co oznacza spadek o 0,3 tys. t (o 13,1%) w stosunku do roku poprzedniego. Na zaistniałą sytuację wpływ wywarło zmniejszenie (o 5,3%) powierzchni jej uprawy oraz słabsza niż rok wcześniej (o 8,4%) wydajność z 1 ha.

Tablica 26. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory warzyw gruntowych^a
 Table 26. Crop area, yields and production of ground vegetables^a

Wyszczególnienie Specification	2017		2018			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				2017=100	
Powierzchnia uprawy^b w ha Crop area ^b in ha						
Ogółem Total	1776	1763	1727	1727	97,2	98,0
Kapusta Cabbages	310	310	311	311	100,3	100,3
Kalafiory Cauliflowers	105	105	140	140	132,8	132,8
Cebula Onions	148	148	140	140	94,7	94,7
Marchew jadalna Carrots	194	181	188	188	96,5	103,8
Buraki ćwikłowe Beetroots	170	170	158	158	92,7	92,7
Ogórki Cucumbers	151	151	160	160	106,0	106,0
Pomidory Tomatoes	125	125	121	121	97,2	97,2
Pozostałe ^c Others ^c	573	573	509	509	88,9	88,9
Plony z 1 ha w dt Yields per 1 ha in dt						
Kapusta Cabbages	386	386	377	377	97,7	97,7
Kalafiory Cauliflowers	147	147	140	140	95,2	95,2
Cebula Onions	166	166	152	152	91,6	91,6
Marchew jadalna Carrots	227	221	211	211	93,0	95,5
Buraki ćwikłowe Beetroots	230	230	215	215	93,5	93,5
Ogórki Cucumbers	133	133	133	133	100,0	100,0
Pomidory Tomatoes	148	148	150	150	101,4	101,4
Pozostałe ^c Others ^c	122	122	120	120	98,4	98,4

a Łącznie z ogrodami przydomowymi. b Stan w czerwcu. c Pietruszka, selery, pory, sałata, rabarbar i inne.
 a Including kitchen gardens. b As of June. c Parsley, celeries, leeks, lettuce, rhubarb, etc.

Tablica 26. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory warzyw gruntowych^a (dok.)
 Table 26. Crop area, yields and production of ground vegetables^a (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017		2018			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				2017=100	
Zbiory w dt Production in dt						
Ogółem Total	351634	347553	331877	331877	94,4	95,5
Kapusta Cabbages	119760	119760	117100	117100	97,8	97,8
Kalafior Cauliflowers	15500	15500	19505	19505	125,8	125,8
Cebula Onions	24580	24580	21350	21350	86,9	86,9
Marchew jadalna Carrots	44001	39920	39562	39562	89,9	99,1
Buraki ćwikłowe Beetroots	39270	39270	34000	34000	86,6	86,6
Ogórki Cucumbers	20100	20100	21251	21251	105,7	105,7
Pomidory Tomatoes	18500	18500	18201	18201	98,4	98,4
Pozostałe ^c Others ^c	69923	69923	60909	60909	87,1	87,1

a łącznie z ogrodami przydomowymi. c Pietruszka, seler, pory, sałata, rabarbar i inne.
 a Including kitchen gardens. c Parsley, celeries, leeks, lettuce, rhubarb, etc.

Produkcja marchwi w 2018 r. wyniosła 4,0 tys. t, i spadła o 0,4 tys. t (o 10,1%) w odniesieniu do uzyskanej przed rokiem. Niższe zbiory były spowodowane ograniczeniem (o 3,5%) powierzchni jej uprawy oraz mniejszej (o 7,0%) wydajności z 1 ha.

Produkcję buraków ćwikłowych oszacowano na 3,4 tys. t, tj. o 0,5 tys. t (o 13,4%) niżej niż w roku poprzednim. O spadku produkcji zdecydowało zmniejszenie (o 7,3%) powierzchni uprawy oraz niższe (o 6,5%) plonowanie.

W omawianym roku zbiory ogórków wyniosły 2,1 tys. t i wzrosły o 0,1 tys. t (o 5,7%) w stosunku do zanotowanych rok wcześniej. Wzrost produkcji wynikał z większego (o 6,0%) areалу ich uprawy, natomiast plonowanie w odniesieniu do 2017 r. nie uległo zmianie.

W 2018 r. zebrano 1,8 tys. t pomidorów, czyli o 1,6% mniej niż w poprzednim roku. O niższej produkcji zdecydowało zmniejszenie powierzchni uprawy (o 2,8%), podczas gdy ich plonowanie było wyższe (o 1,4%) niż w rok wcześniej.

Produkcja pozostałych warzyw (pietruszki, selerów, porów, sałaty, rabarbaru i innych) ukształtowała się w analizowanym roku na poziomie 6,1 tys. t i zmniejszyła się o 0,9 tys. t (o 12,9%) w odniesieniu do uzyskanej rok wcześniej. Na zaistniałą sytuację wpływ wywarło zmniejszenie (o 11,1%) powierzchni uprawy oraz słabsza niż rok wcześniej (o 1,6%) wydajność z 1 ha.

1.7.2. Owoce

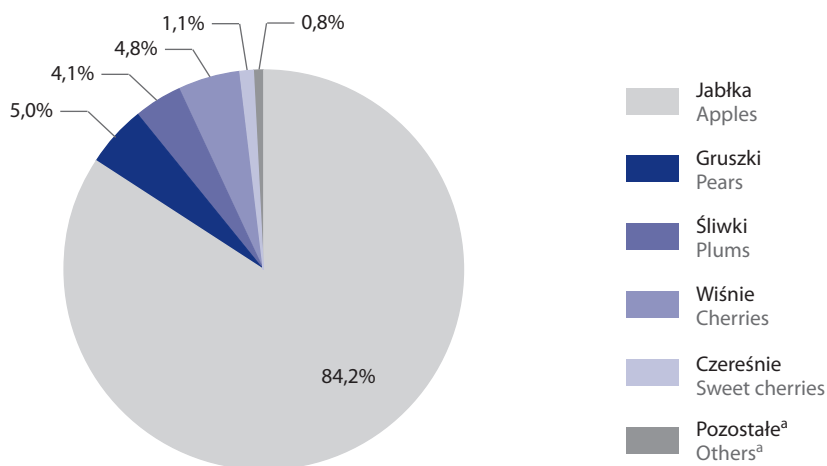
1.7.2. Fruit

Do **powierzchni sadów** zalicza się plantacje drzew, krzewów owocowych i upraw jagodowych utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej (łącznie z plantacjami leszczyny, malin, winorośli) rosące w zwarłym nasadzeniu, a także szkółki drzew i krzewów owocowych, jeżeli ich łączna powierzchnia nie jest mniejsza niż 0,10 ha. Do sadów nie zalicza się powierzchni uprawy truskawek i poziomek.

W 2018 r. w województwie podlaskim zebrano 22,4 tys. t owoców z drzew, krzewów owocowych i plantacji jagodowych, co oznacza wzrost produkcji o 1,6 tys. t (o 7,6%) w odniesieniu do uzyskanej rok wcześniej.

Wykres 12. Struktura zbiorów owoców z drzew w sadach w 2018 r.

Chart 12. Structure of tree fruit production in orchards in 2018

a Morele, brzoskwinie i orzechy włoskie.
a Apricots, peaches, walnuts.

Z drzew zebrano łącznie 13,5 tys. t owoców, czyli o 1,4 tys. t, tj. o 11,7% więcej niż w 2017 r. O wzroście produkcji owoców z drzew zadecydowały wyższe zbiory wszystkich ich gatunków.

W odniesieniu do 2017 r. zanotowano wzrost powierzchni uprawy w sadach jabłoni i czereśni, natomiast spadek powierzchni uprawy gruszy, śliwek, wiśni oraz pozostałych drzew (moreli, brzoskwiń i orzechów włoskich).

W omawianym roku zbiory jabłek wyniosły 11,4 tys. t i w stosunku do uzyskanych w poprzednim roku wzrosły o 1,0 tys. t, tj. o 10,1%. Produkcję gruszek oszacowano na 0,7 tys. t, czyli o 21,8% więcej w porównaniu z 2017 r. Zbiory śliwek osiągnęły poziom 0,6 tys., tj. ukształtowały się na poziomie o 15,1% wyższym niż rok wcześniej. Ponadto zebrano 0,6 tys. t wiśni, tj. o 28,8% więcej niż przed rokiem, zaś zbiory czereśni wyniosły 0,2 tys. t i w stosunku do uzyskanych w poprzednim roku zwiększyły się o 16,2%.

Tablica 27. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory z drzew owocowych w sadach
Table 27. Crop area, yields and production of tree fruit in orchards

Wyszczególnienie Specification	2017		2018			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				2017=100	
Powierzchnia uprawy ^a w ha Crop area ^a in ha						
Ogółem Total	2038	2030	2029	2029	99,6	100,0
Jabłonie Apples	1499	1491	1516	1516	101,1	101,7
Grusze Pears	111	111	108	108	97,8	97,8
Śliwy Plums	116	116	110	110	95,3	95,3
Wiśnie Cherries	196	196	181	181	92,5	92,5
Czereśnie Sweet cherries	70	70	71	71	101,1	101,1
Pozostałe ^b Others ^b	46	46	43	43	94,7	94,7
Plony z 1 ha w dt Yields per 1 ha in dt						
Jabłonie Apples	68,9	69,2	75,0	75,0	108,9	108,4
Grusze Pears	49,4	49,4	61,5	61,5	124,5	124,5
Śliwy Plums	41,7	41,7	50,3	50,3	120,6	120,6
Wiśnie Cherries	25,6	25,6	35,7	35,7	139,5	139,5
Czereśnie Sweet cherries	19,1	19,1	21,9	21,9	114,7	114,7
Pozostałe ^b Others ^b	21,5	21,5	25,0	25,0	116,3	116,3
Zbiory w dt Production in dt						
Ogółem Total	120831	120806	134969	134964	111,7	111,7
Jabłonie Apples	103225	103200	113688	113683	110,1	110,2
Grusze Pears	5460	5460	6650	6650	121,8	121,8
Śliwy Plums	4821	4821	5550	5550	115,1	115,1
Wiśnie Cherries	5009	5009	6450	6450	128,8	128,8
Czereśnie Sweet cherries	1334	1334	1550	1550	116,2	116,2
Pozostałe ^b Others ^b	982	982	1081	1081	110,1	110,1

a Stan w czerwcu. b Morele, brzoskwinie i orzechy włoskie.
a As of June. b Apricots, peaches, walnuts.

Zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych, łącznie z truskawkami i poziomkami, w 2018 r. wyniosły 8,9 tys. t i były o 0,2 tys. t (o 1,9%) wyższe od uzyskanych przed rokiem. Na wzrost produkcji wpłynęły wyższe zbiory wszystkich gatunków owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych, z wyjątkiem truskawek i poziomek.

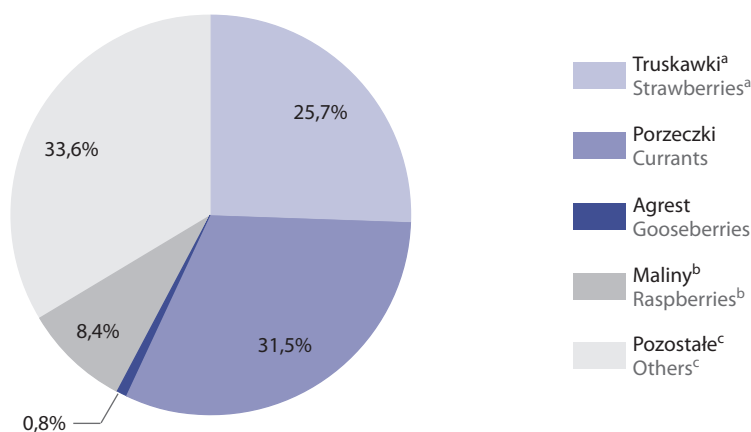
W 2018 r., w porównaniu z poprzednim rokiem, odnotowano wzrost areálu uprawy malin (łącznie z jeżyną bezkolcową) oraz pozostałych krzewów owocowych i plantacji jagodowych (leszczyny, aronii, borówki wysokiej, winorośli i pozostałych jagodowych), natomiast zmniejszeniu uległa powierzchnia uprawy truskawek i poziomek, porzeczek i agrestu.

W analizowanym roku produkcja truskawek i poziomek wyniosła 2,3 tys. t i w ujęciu rocznym zmniejszyła się o 14,5%. Spadek produkcji był wynikiem ograniczenia (o 15,2%) powierzchni uprawy, natomiast ich plony wzrosły (o 0,7%) w odniesieniu do uzyskanych przed rokiem.

W 2018 r. zbiory malin (łącznie z jeżyną bezkolcową) osiągnęły poziom 0,7 tys. t i były o 6,5% wyższe niż w poprzednim roku. Produkcję agrestu oszacowano na 68,0 t, tj. o 7,9% wyżej niż rok wcześniej. Ogólne zbiory porzeczek wyniosły 2,8 tys. t i były o 0,3 tys. t, tj. o 9,8% większe niż w 2017 r.

Łączne zbiory orzechów laskowych, aronii, borówki wysokiej, winogron i pozostałych jagodowych w omawianym roku osiągnęły poziom 3,0 tys. t i wzrosły o 9,2% w odniesieniu do uzyskanych rok wcześniej.

Wykres 13. Struktura zbiorów owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w 2018 r.
Chart 13. Structure of fruit bushes and berry fruit production in 2018

a Łącznie z poziomkami. b Łącznie z jeżyną bezkolcową. c Leszczyna, aronia, borówka wysoka, winorośl i pozostałe jagodowe.
a Including wild strawberries. b Including thornless blackberry. c Hazelnuts, chokeberries, blueberries, grapes and other berries.

Tablica 28. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory z krzewów owocowych i plantacji jagodowych
 Table 28. Crop area, yields and production of fruit bushes and berry fruit

Wyszczególnienie Specification	2017		2018			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				2017=100	
Powierzchnia uprawy^a w ha Crop area ^a in ha						
Ogółem Total	3932	3903	4026	4025	102,4	103,1
Truskawki ^b Strawberries ^b	990	990	840	840	84,8	84,8
Maliny ^c Raspberries ^c	399	399	411	411	102,8	102,8
Porzeczki Currants	1358	1333	1341	1340	98,7	100,5
Agrest Gooseberries	47	47	46	46	98,1	98,1
Pozostałe ^d Others ^d	1138	1134	1388	1388	122,0	122,5
Plony z 1 ha w dt Yields per 1 ha in dt						
Truskawki ^b Strawberries ^b	27,2	27,2	27,4	27,4	100,7	100,7
Maliny ^c Raspberries ^c	17,6	17,6	18,2	18,2	103,4	103,4
Porzeczki Currants	18,9	18,2	21,1	21,1	111,6	115,9
Agrest Gooseberries	13,5	13,5	14,8	14,8	109,6	109,6
Pozostałe ^d Others ^d	24,2	24,1	21,7	21,7	89,7	90,0
Zbiory w dt Production in dt						
Ogółem Total	87802	86118	89480	89480	101,9	103,9
Truskawki ^b Strawberries ^b	26900	26900	23007	23007	85,5	85,5
Maliny ^c Raspberries ^c	7020	7020	7473	7473	106,5	106,5
Porzeczki Currants	25700	24220	28229	28229	109,8	116,6
Agrest Gooseberries	630	630	680	680	107,9	107,9
Pozostałe ^d Others ^d	27552	27348	30091	30091	109,2	110,0

a Stan w czerwcu. b Łącznie z poziomkami; łącznie z ogrodami przydomowymi. c Łącznie z jeżyną bezkolcową. d Leszczyna, aronia, borówka wysoka, winorośl i pozostałe jagodowe.

a As of June. b Including wild strawberries; including kitchen gardens. c Including thornless blackberry. d Hazelnuts, chokeberries, blueberries, grapes and other berries.

Rozdział 2

Chapter 2

Produkcja zwierzęca

Animal output

2.1. Bydło i owce

2.1. Cattle and sheep

Pogłowie bydła w województwie podlaskim w czerwcu 2018 r. liczyło 1020,9 tys. szt. i było o 2,6 tys. szt., tj. o 0,3% większe niż w analogicznym okresie 2017 r., a w odniesieniu do stanu zanotowanego w grudniu poprzedniego roku wzrosło o 28,0 tys. szt., tj. o 2,8%.

Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych ukształtowała się na poziomie 95,2 szt. (w tym krów – 43,3 szt.) wobec 95,7 szt. (w tym krów – 43,6 szt.) w czerwcu 2017 r.

Tablica 29. Pogłowie bydła

Table 29. Cattle livestock

Wyszczególnienie Specification	2017		2018			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
	w szt. in heads				2017=100	
Stan w czerwcu As of June						
Ogółem Total	1018291	1016919	1020892	1019592	100,3	100,3
Cielęta w wieku poniżej 1 roku Bovines less than 1 year old	252249	251851	256989	256684	101,9	101,9
Młode bydło w wieku 1–2 lat Bovines aged between 1 and 2 years	242356	242082	243047	242732	100,3	100,3
Bydło w wieku 2 lat i więcej Bovines of 2 years and over	523685	522985	520856	520176	99,5	99,5
w tym krowy of which cows	463604	462928	464027	463371	100,1	100,1
w tym mleczne of which dairy	433704	433213	442555	442094	102,0	102,1

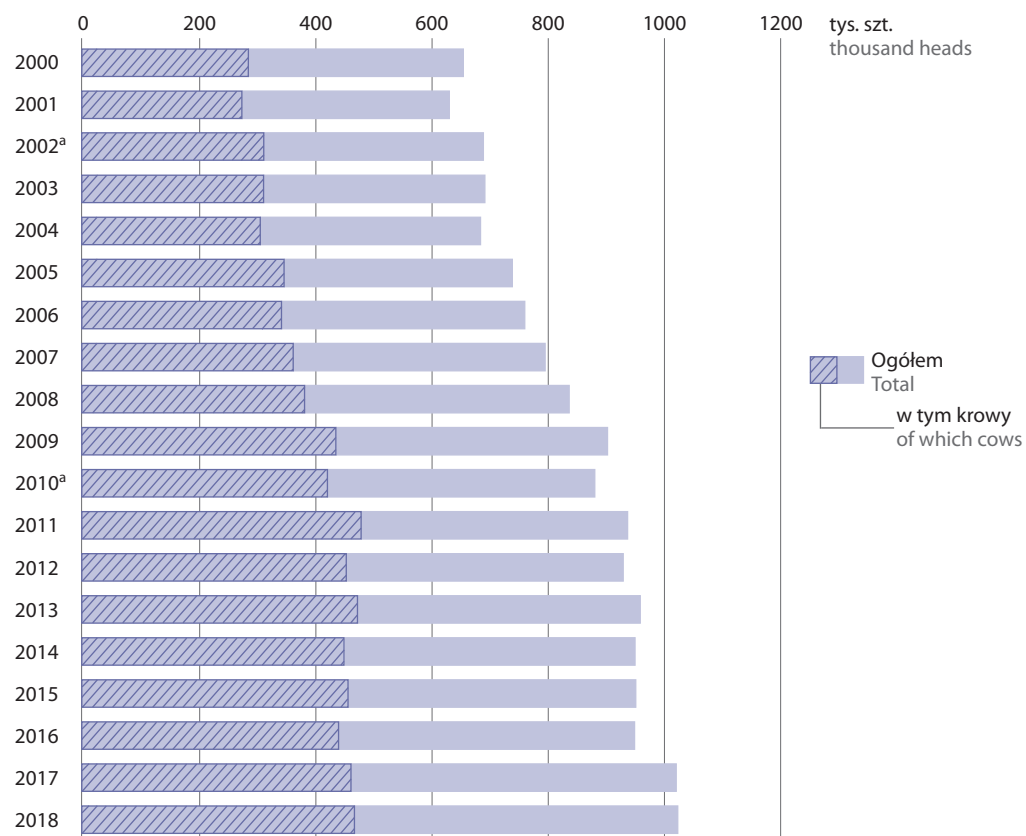

Tablica 29. Pogłowie bydła (dok.)
Table 29. Cattle livestock (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017		2018			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
	w szt. in heads				2017=100	
Stan w grudniu As of December						
Ogółem Total	992846	991562	1006914	1005833	101,4	101,4
Cielęta w wieku poniżej 1 roku Bovines less than 1 year old	251594	251235	248096	247859	98,6	98,7
Młode bydło w wieku 1–2 lat Bovines aged between 1 and 2 years	240079	240004	239234	238973	99,6	99,6
Bydło w wieku 2 lat i więcej Bovines of 2 years and over	501174	500324	519584	519001	103,7	103,7
w tym krowy of which cows	445928	445309	464603	464047	104,2	104,2
w tym mleczne of which dairy	427059	426603	442848	442494	103,7	103,7
Na 100 ha użytków rolnych – stan w czerwcu Per 100 ha of agricultural land – as of June						
Ogółem Total	95,7	96,8	95,2	95,1	99,5	98,2
Cielęta w wieku poniżej 1 roku Bovines less than 1 year old	23,7	24,0	24,0	23,9	101,3	99,6
Młode bydło w wieku 1–2 lat Bovines aged between 1 and 2 years	22,8	23,0	22,7	22,6	99,6	98,3
Bydło w wieku 2 lat i więcej Bovines of 2 years and over	49,2	49,8	48,6	48,5	98,8	97,4
w tym krowy of which cows	43,6	44,1	43,3	43,2	99,3	98,0
w tym mleczne of which dairy	40,8	41,2	41,3	41,2	101,2	100,0

**Wykres 14. Pogłowie bydła
Stan w czerwcu**

Chart 14. Cattle livestock
As of June

a Dane powszechnych spisów rolnych.
a Data of the Agricultural Censuses.

W czerwcu 2018 r., w odniesieniu do analogicznego okresu poprzedniego roku, w strukturze stada bydła w województwie podlaskim zwiększył się udział cieląt w wieku poniżej 1 roku (o 0,4 p.proc.), a spadł odsetek bydła w wieku 2 lata i więcej (o 0,4 p.proc.). Na niezmiennym poziomie (23,8%) utrzymał się udział młodego bydła w wieku 1–2 lat. W tym czasie odsetek krów w ogólnym pogłowie bydła również nie uległ zmianie i ukształtował się na poziomie 45,5%.

Tablica 30. Struktura pogłowia bydła i owiec w 2018 r. Stan w czerwcu

Table 30. Structure of cattle and sheep livestock in 2018 As of June

Wyszczególnienie Specification	Bydło Cattle						Owce Sheep	
	ogółem grand total	cielęta w wieku poniżej 1 roku bovines less than 1 year old	młode bydło w wieku 1–2 lata bovines aged between 1 and 2 years	bydło w wieku 2 lat i więcej bovines of 2 years and over			ogółem total	w tym maciorki 1-roczone i starsze of which ewes aged 1 or more
				razem total	w tym krowy of which cows			
					razem total	w tym mleczne of which diary		
Według użytkowników By users								
Ogółem Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	97,4	96,7
Według grup wiekowo-użytkowych By age and use groups								
Ogółem Total	100,0	25,2	23,8	51,0	45,5	43,3	100,0	46,7
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	100,0	25,2	23,8	51,0	45,4	43,4	100,0	46,9

W czerwcu 2018 r. stado owiec w województwie podlaskim liczyło 27,3 tys. szt. i było o 2,9 tys. szt. (o 12,1%) większe w porównaniu ze stanem zanotowanym w analogicznym okresie poprzedniego roku, natomiast w odniesieniu do grudnia 2017 r. zwiększyło się o 1,3 tys. szt. (o 5,2%).

W analizowanym okresie obsada owiec na 100 ha użytków rolnych wyniosła 2,5 szt. i w skali roku zwiększyła się o 0,2 szt.

W stadzie owiec w czerwcu 2018 r. maciorki 1-roczone i starsze stanowiły 46,7% i w odniesieniu do stanu w analogicznym okresie poprzedniego roku ich odsetek w pogłowie ogółem zmniejszył się o 12,6 p.proc.

Tablica 31. Pogłowie owiec
Table 31. Sheep livestock

Wyszczególnienie Specification	2017		2018			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
	w szt. in heads				2017=100	
Stan w czerwcu As of June						
Ogółem Total	24379	24252	27325	26624	112,1	109,8
W tym maciorki 1-roczone i starsze O which ewes aged 1 or more	14449	14347	12761	12484	88,3	87,0
Stan w grudniu As of December						
Ogółem Total	25985	25853	26385	25707	101,5	99,4
W tym maciorki 1-roczone i starsze O which ewes aged 1 or more	14178	14087	9663	9021	68,2	64,0
Na 100 ha użytków rolnych – stan w czerwcu Per 100 ha of agricultural land – as of June						
Ogółem Total	2,3	2,3	2,5	2,5	108,7	108,7
W tym maciorki 1-roczone i starsze O which ewes aged 1 or more	1,4	1,4	1,2	1,2	85,7	85,7

2.2. Trzoda chlewna

2.2. Pigs

Na początku czerwca 2018 r. pogłowie trzody chlewnej w województwie podlaskim liczyło 327,8 tys. szt. i zwiększyło się w stosunku do zanotowanego rok wcześniej o 24,7 tys. szt., tj. o 8,2%, natomiast w odniesieniu do stanu w grudniu poprzedniego roku wzrost wyniósł 32,4 tys. szt., tj. 11,0%. W porównaniu ze stanem z marca 2018 r. pogłowie trzody chlewnej zwiększyło się o 33,2 tys. szt., tj. o 11,3%.

Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych w czerwcu 2018 r. wyniosła 30,6 szt. i była o 2,1 szt. większa niż w analogicznym okresie poprzedniego roku, natomiast obsada loch na chów osiągnęła poziom 2,2 szt., co oznacza spadek o 0,1 szt. w skali roku.

Tablica 32. Pogłowie trzody chlewnej
Table 32. Pig livestock

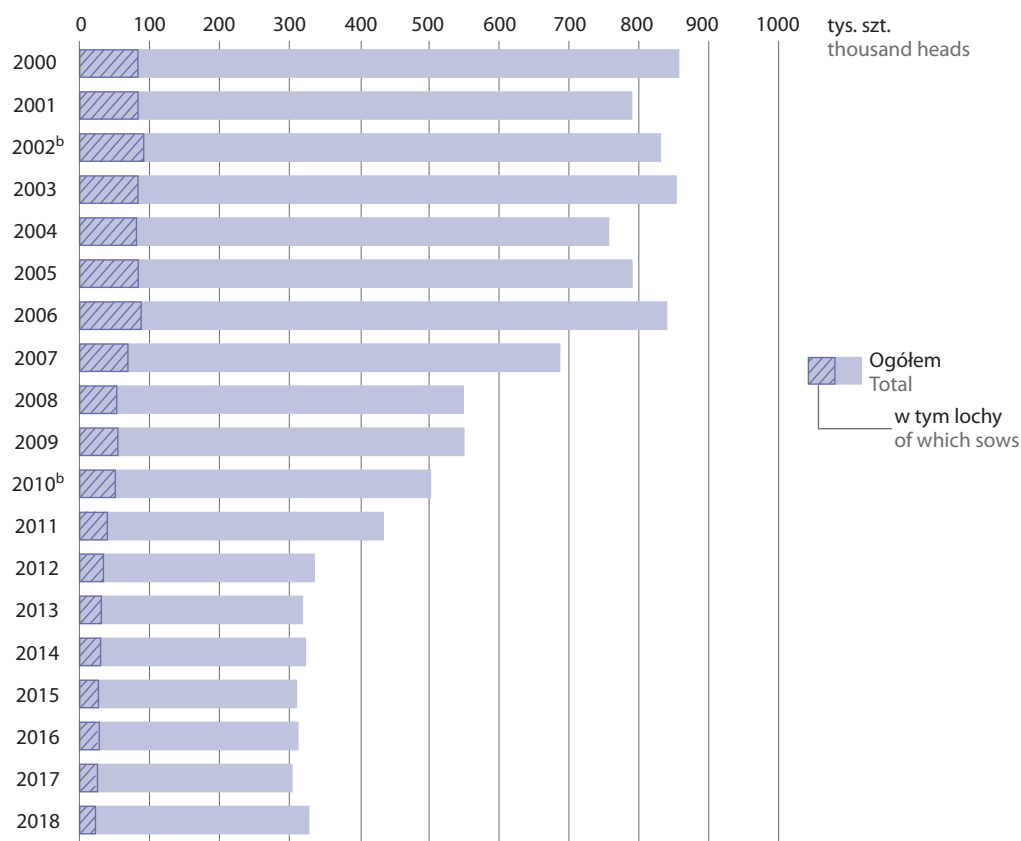
Wyszczególnienie Specification	2017		2018			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
	w szt. in heads				2017=100	
Stan w marcu As of March						
Ogółem Total	307246	293783	294545	281983	95,9	96,0
Prosięta o wadze do 20 kg Piglets up to 20 kg	69334	64663	69687	66820	100,5	103,3
Warchlaki o wadze 20–50 kg Piglets between 20 and 50 kg	78004	72343	76865	70874	98,5	98,0
Trzoda chlewna na ubój o wadze 50 kg i więcej Pigs of 50 kg and more for slaughter	135234	133279	125562	123000	92,8	92,3
Trzoda chlewna na chów o wadze 50 kg i więcej for breeding	24674	23498	22431	21289	90,9	90,6
w tym lochy of which sows	23924	22759	21828	20695	91,2	90,9
w tym prośne of which mated	16632	15831	15502	14547	93,2	91,9
Stan w czerwcu As of June						
Ogółem Total	303068	293876	327788	314968	108,2	107,2
Prosięta o wadze do 20 kg Piglets up to 20 kg	69231	67297	77361	74789	111,7	111,1
Warchlaki o wadze 20–50 kg Piglets between 20 and 50 kg	80593	75739	96615	89300	119,9	117,9
Trzoda chlewna na ubój o wadze 50 kg i więcej Pigs of 50 kg and more for slaughter	128445	127148	129667	127829	101,0	100,5
Trzoda chlewna na chów o wadze 50 kg i więcej for breeding	24799	23692	24145	23050	97,4	97,3
w tym lochy of which sows	24096	22998	23540	22453	97,7	97,6
w tym prośne of which mated	17353	16665	16862	15952	97,2	95,7

Tablica 32. Pogłowie trzody chlewnej (dok.)
Table 32. Pig livestock (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017		2018			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
	w szt. in heads				2017=100	
Stan w grudniu As of December						
Ogółem Total	295346	282632	317552	306830	107,5	108,6
Prosięta o wadze do 20 kg Piglets up to 20 kg	64503	62270	71036	68114	110,1	109,4
Warchlaki o wadze 20–50 kg Piglets between 20 and 50 kg	92096	84475	89883	84865	97,6	100,5
Trzoda chlewna na ubój o wadze 50 kg i więcej Pigs of 50 kg and more for slaughter	113768	111960	133336	131692	117,2	117,6
Trzoda chlewna na chów o wadze 50 kg i więcej for breeding	24979	23927	23297	22159	93,3	92,6
w tym lochy of which sows	24350	23303	22728	21597	93,3	92,7
w tym prośne of which mated	17262	16432	16784	15803	97,2	96,2
Na 100 ha użytków rolnych – stan w czerwcu Per 100 ha of agricultural land – as of June						
Ogółem Total	28,5	28,0	30,6	29,4	107,4	105,0
Prosięta o wadze do 20 kg Piglets up to 20 kg	6,5	6,4	7,2	7,0	110,8	109,4
Warchlaki o wadze 20–50 kg Piglets between 20 and 50 kg	7,6	7,2	9,0	8,3	118,4	115,3
Trzoda chlewna na ubój o wadze 50 kg i więcej Pigs of 50 kg and more for slaughter	12,1	12,1	12,1	11,9	100,0	98,3
Trzoda chlewna na chów o wadze 50 kg i więcej for breeding	2,3	2,3	2,3	2,1	100,0	91,3
w tym lochy of which sows	2,3	2,1	2,2	2,1	95,7	100,0
w tym prośne of which mated	1,6	1,6	1,6	1,5	100,0	93,8

**Wykres 15. Pogłowie trzody chlewnej
Stan w czerwcu^a**

Chart 15. Pig livestock
As of June^a

a W latach: 2000, 2001, 2003–2009, 2011–2013 – stan w końcu lipca. b Dane powszechnych spisów rolnych.
a In the years: 2000, 2001, 2003–2009, 2011–2013 – as of the end of July. b Data of the Agricultural Censuses.

Według stanu w czerwcu 2018 r., w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku, w strukturze stada trzody chlewnej wzrósł udział prosiąt o wadze do 20 kg (o 0,8 p.proc.) i warchlaków o wadze 20–50 kg (o 2,9 p.proc.), zmniejszył się natomiast odsetek trzody chlewnej na ubój o wadze 50 kg i więcej (o 2,8 p.proc.) oraz trzody chlewnej na chów o wadze 50 kg i więcej (o 0,8 p.proc.). W omawianym okresie udział loch na chów w ogólnym pogłowie świń ukształtował się na poziomie 7,2% i był mniejszy (o 0,8 p.proc.) niż w czerwcu 2017 r.

Tablica 33. Struktura pogłowia trzody chlewnej w 2018 r. Stan w czerwcu

Table 33. Structure of pig livestock in 2018 As of June

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	Prosięta o wadze do 20 kg Piglets up to 20 kg	Warchlaki o wadze 20–50 kg Piglets between 20 and 50 kg	Trzoda chlew- na na ubój o wadze 50 kg i więcej Pigs of 50 kg and more for slaughter	Trzoda chlewna na chów o wadze 50 kg i więcej Pigs of 50 kg and more for breeding	
					razem total	w tym lochy of which sows
Według użytkowników By users						
Ogółem Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	96,1	96,7	92,4	98,6	95,5	95,4
Według grup wiekowo-użytkowych By age and use groups						
Ogółem Total	100,0	23,6	29,5	39,6	7,4	7,2
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	100,0	23,7	28,4	40,6	7,3	7,1

2.3. Drób

2.3. Poultry

Pogłowie drobiu ogółem w czerwcu 2018 r. w województwie podlaskim liczyło 14573,6 tys. szt. i w ciągu roku zwiększyło się o 2133,5 tys. szt. (o 17,1%), w tym liczebność stada kur ukształtowała się na poziomie 13317,3 tys. szt., czyli o 1913,1 tys. szt. (o 16,8%) wyższym niż rok wcześniej. Pogłowie kur niosek stanowiło 10,2% ogólnego stada kur.

W czerwcu 2018 r. obsada drobiu ogółem na 100 ha użytków rolnych wyniosła 1358,6 szt. i zwiększyła się w ciągu roku o 189,6 szt., natomiast obsada drobiu kurzego ukształtowała się na poziomie 1241,5 szt., czyli o 169,8 szt. wyższym niż rok wcześniej.

**Tablica 34. Pogłowie drobiu
Stan w czerwcu**Table 34. Poultry livestock
As of June

Wyszczególnienie Specification	2017		2018			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
	w szt. in heads				2017=100	
Ogółem Total	12440115	12016975	14573581	14450796	117,1	120,3
W tym kury Of which hens	11404154	11026954	13317283	13243263	116,8	120,1
w tym nioski of which laying hens	1446362	1446362	1362858	1362858	94,2	94,2
Na 100 ha użytków rolnych Per 100 ha of agricultural land	1169,0	1144,0	1358,6	1363,6	116,2	119,2
W tym kury Of which hens	1071,7	1049,8	1241,5	1249,7	115,8	119,0
w tym nioski of which laying hens	135,9	137,7	127,1	128,6	93,5	93,4

2.4. Produkcja ważniejszych produktów zwierzęcych

2.4. Production of major animal product

Dane o **produkcji żywca rzeźnego** dotyczą skupu zwierząt rzeźnych (pomniejszonego o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaży targowiskowej oraz uboju z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

Produkcję żywca rzeźnego podaje się:

- w „**wadze żywej**”, tj. według wagi zwierząt rzeźnych przed ubojem,
- w „**wadze poubojowej ciepłej**” (wbc), tj. w przeliczeniu na mięso (masę mięsno-kostną), łącznie z tłuszczami i podrobami (jeżeli tak zaznaczono), za pomocą współczynników określających poubojową wydajność poszczególnych gatunków zwierząt.

Tablica 35. Produkcja żywca rzeźnego
 Table 35. Production of animals for slaughter

Wyszczególnienie Specification	2016		2017			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				2016=100	
W sztukach In heads						
Bydło (bez cieląt) Cattle (excluding calves)	169270	168893	203855	203543	120,4	120,5
Cielęta Calves	11927	11780	5414	5399	45,4	45,8
Trzoda chlewna Pigs	585692	569896	632199	619795	107,9	108,8
Owce Sheep	10351	10351	12475	12464	120,5	120,4
Konie Horses	4495	4495	3695	3695	82,2	82,2
W wadze żywej w t In live wieight in t						
Ogółem Total	344516	335125	387540	379045	112,5	113,1
Bydło (bez cieląt) Cattle (excluding calves)	98017	97799	122216	122040	124,7	124,8
Cielęta Calves	913	904	488	487	53,5	53,9
Trzoda chlewna Pigs	87902	85934	92497	90897	105,2	105,8
Owce Sheep	290	290	408	408	140,7	140,7
Konie Horses	2797	2797	2372	2372	84,8	84,8
Drób Poultry	154566	147370	169546	162828	109,7	110,5
Kozy i króliki Goats and rabbits	31	31	13	13	41,9	41,9

Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) w 2017 r. wyniosła 273,8 tys. t i była o 28,2 tys. t (o 11,5%) wyższa od uzyskanej rok wcześniej. O wzroście produkcji zdecydowała wyższa o 24,7% produkcja mięsa wołowego, o 5,2% – mięsa wieprzowego, o 37,4% – mięsa baraniego i o 9,7% – mięsa drobiowego. Produkcja pozostałych gatunków żywca rzeźnego była mniejsza niż przed rokiem.

Tablica 36. Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów
 Table 36. Production of meat, fats and pluck

Wyszczególnienie Specification	2016	2017	
	w t	in t	2016=100
Produkcja żywca rzeźnego^a w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) Production of animals for slaughter ^a in terms of meat (including fats and pluck)	245520	273754	111,5
Mięso i tłuszcze Meat and fats	229550	255310	111,2
wołowe beef	49752	62035	124,7
cielęce veal	548	292	53,3
wieprzowe pork	68564	72147	105,2
baranie mutton	131	180	137,4
końskie horseflesh	1505	1278	84,9
drobiowe poultry	108197	118681	109,7
kozie goat	–	1	x
królicze rabbit	16	6	37,5
dziczyzna game	837	690	82,4
Podroby Pluck	15970	18444	115,5

a W wadze poubojowej ciepłej.
 a In post-slaughter hot weight.

W 2017 r. produkcja mleka krowiego, jaj kurzych konsumpcyjnych i wylęgowych, wełny oraz miodu była wyższa niż przed rokiem. Produkcja mleka krowiego wyniosła 2732,2 mln l i w skali roku wzrosła o 148,1 mln l (o 5,7%). Jaj kurzych wyprodukowano 288,0 mln szt., czyli o 31,7 mln szt. (o 12,4%) więcej, wełny owczej niepranej – 86,0 t, tj. o 18,9 t (o 28,2%) więcej oraz miodu – 544,0 t, czyli o 44,8 t (o 9,0%) więcej niż rok wcześniej.

Tablica 37. Produkcja mleka krowiego, jaj kurzych, wełny owczej i miodu
 Table 37. Production of cows' milk, hen eggs, sheep wool and honey

Wyszczególnienie Specification	2016		2017			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				2016=100	
Produkcja mleka krowiego: Cow's milk production:						
w tysiącach litrów in thousand litres	2584006	2580181	2732153	2729186	105,7	105,8
na 100 ha użytków rolnych w tys. l per 100 ha of agricultural land in thousand l	236,2	240,2	256,7	259,8	108,7	108,2
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l Average annual quantity of milk per cow in l	5872	5875	6090	6093	103,7	103,7
Produkcja jaj kurzych w tys. szt. Egg production in thousand units	256235	256235	287971	287971	112,4	112,4
Przeciętna roczna liczba jaj od kury nioski w szt. Average annual number of eggs per laying hen in units	220	220	227	227	103,2	103,2
Produkcja wełny owczej niepranej w kg Sheep's greasy wool production in kg	67089	66925	86029	85829	128,2	128,2
Przeciętna roczna ilość wełny od 1 owcy w kg Average annual quantity of wool per 1 sheep in kg	3,5	3,5	3,7	3,7	105,7	105,7
Produkcja miodu w kg Honey production in kg	499200	498706	544040	543504	109,0	109,0

Rozdział 3

Chapter 3

Skup produktów rolnych

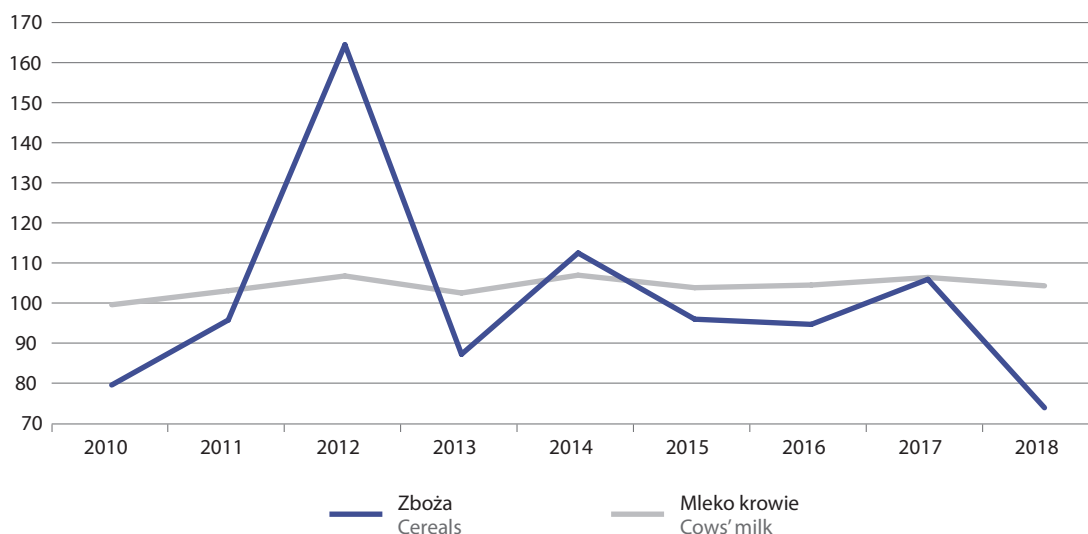
Procurement of agricultural products

Skup produktów rolnych dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze prowadzące skup produktów rolnych bezpośrednio od producentów z terenu województwa.

W 2018 r. w województwie podlaskim skupiono 125,4 tys. t ziarna zbóż, czyli 11,5% ich ogólnej produkcji. W porównaniu z poprzednim rokiem oznacza to spadek o 31,4 tys. t (o 20,0%).

Wykres 16. Dynamika skupu zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) i mleka krowiego
Rok poprzedni=100

Chart 16. Indices of procurement of basic cereals (including mixed cereals, excluding sowing seed) and cows' milk
Previous year=100

Skup ziemniaków w omawianym roku wyniósł 44,2 tys. t. i stanowił 24,3% ich produkcji. W porównaniu z 2017 r. nastąpił znaczny jego spadek – aż o 211,9 tys. t (o 82,7%).

Ze zbiorów uzyskanych w 2018 r. skupiono 13,7 tys. t rzepaku, tj. o 1,7 tys. t (o 14,5%) więcej niż rok wcześniej.

Skup warzyw gruntowych i spod osłon w omawianym roku osiągnął poziom 7,6 tys. t, czyli zmniejszył się o 4,4 tys. t (o 36,7%) w stosunku do roku poprzedniego. Łącznie skupiono 19,7% ich ogólnej produkcji.

Skup owoców z drzew, krzewów owocowych i plantacji jagodowych w 2018 r. był o 1,9 tys. t (o 24,7%) mniejszy niż przed rokiem i wyniósł 5,7 tys. t.

Tablica 38. Skup ważniejszych produktów rolnych
 Table 38. Procurement of major agricultural products

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		2017=100
Zboża w t Cereals in t	156838	125430	80,0
w tym podstawowe of which basic	129291	95214	73,6
pszenica wheat	76321	40866	53,5
żyto rye	33534	36087	107,6
jęczmień barley	3575	2254	63,0
owies i mieszanki zbożowe oats and cereal mixed	7999	3875	48,4
pszenżyto triticale	7862	12132	154,3
w tym konsumpcyjne i paszowe of which consumer and for feed	129154	95027	73,6
pszenica wheat	76290	40842	53,5
żyto rye	33519	36075	107,6
jęczmień barley	3560	2235	62,8
owies i mieszanki zbożowe oats and cereal mixed	7965	3814	47,9
pszenżyto triticale	7820	12061	154,2
Ziemniaki w t Potatoes in t	256130	44199	17,3
Rzepak i rzepik w t Rape and turnip rape in t	11964	13700	114,5
Warzywa w t Vegetables in t	12041	7618	63,3
Owoce w t Fruit in t	7513	5659	75,3
Żywiec rzeźny w wadze żywej w t Animals for slaughter in live weight in t	341500	323714	94,8
bydło cattle	106005	93807	88,5
cielęta calves	1629	1185	72,7
trzoda chlewna pigs	62943	73725	117,1
owce sheep	296	283	95,6
konie horses	1537	1548	100,7
drób poultry	169090	153166	90,6

Tablica 38. Skup ważniejszych produktów rolnych (dok.)
 Table 38. Procurement of major agricultural products (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		2017=100
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso ^a (łącznie z tłuszczami) w t Animals for slaughter in terms of meat ^a (including fats) in t	233233	222947	95,6
Mleko krowie w tys. l Cows' milk in thousand l	2399319	2502572	104,3
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt. Consumer hen eggs in thousand units	702	1208	172,1

a Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej.
 a Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

W 2018 r. skupiono 222,9 tys. t żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso, czyli o 4,4% mniej niż rok wcześniej. O niższym w odniesieniu do 2017 r. poziomie skupu zadecydował spadek podaży wszystkich gatunków zwierząt rzeźnych z wyjątkiem trzody chlewnej i koni, w przypadku których odnotowano wzrost skupu.

W omawianym roku w województwie skupiono 93,8 tys. t żywca wołowego w wadze żywej, tj. o 11,5% mniej niż w roku poprzednim. Skup żywca wieprzowego ukształtował się na poziomie 73,7 tys. t i był o 17,1% wyższy niż przed rokiem. Żywca drobiowego skupiono 153,2 tys. t, czyli o 9,4% mniej niż w roku poprzednim.

Skup mleka z terenu województwa podlaskiego w 2018 r. wyniósł 2502,6 mln l i był o 103,3 mln l (o 4,3%) wyższy niż przed rokiem.

Skup jaj kurzych konsumpcyjnych w omawianym roku ukształtował się na poziomie 1208 tys. szt. i zwiększył się o 506 tys. szt., tj. o 72,1% w odniesieniu do zanotowanego w 2017 r.

Wartość skupionych produktów rolnych (w cenach bieżących) w analizowanym roku zamknęła się kwotą 5288,2 mln zł i była o 90,9 mln zł (o 1,7%) niższa od zanotowanej rok wcześniej. O spadku wartości skupu ogółem zadecydowało zmniejszenie wartości skupionych produktów roślinnych (o 37,9%), zaś wartość produktów zwierzęcych utrzymała się na poziomie z 2017 r. Produkty zwierzęce stanowiły 97,3% ogólnej wartości skupu, natomiast roślinne – pozostałe 2,7%.

Wartość skupu ogółem (w cenach bieżących) w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych ukształtowała się na poziomie 4930 zł, co oznacza spadek o 125 zł (o 2,5%) w porównaniu z poprzednim rokiem.

Tablica 39. Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące^a)
 Table 39. Procurement value of agricultural products (current prices^a)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms		ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers			
W milionach złotych In million zloty					
Ogółem Total	5379,1	5288,2	5247,2	98,3	98,7
Produkty roślinne Crop products	233,1	144,7	125,6	62,1	61,39
Produkty zwierzęce Animal products	5146,1	5143,5	5121,6	100,0	100,1
Na 1 ha użytków rolnych w zł Per 1 ha of agricultural land in PLN					
Ogółem Total	5055	4930	4951	97,5	97,8
Produkty roślinne Crop products	219	135	118	61,6	61,1
Produkty zwierzęce Animal products	4836	4795	4833	99,2	99,3

a Płacone dostawcom; bez podatku od towarów i usług.
 a Paid to suppliers; excluding VAT.

Rozdział 4

Chapter 4

Ceny w rolnictwie

Prices in agriculture

W województwie podlaskim w 2018 r., podobnie jak w roku poprzednim, zanotowano wzrost cen ziemi w obrocie prywatnym. Przeciętna cena 1 ha gruntów ornych ukształtowała się na poziomie 41,8 tys. zł i była o 11,0% wyższa niż przed rokiem. Ceny ziemi były uzależnione od klasy bonitacyjnej, położenia gruntów oraz jakościowej przydatności do prowadzenia określonych upraw. Za 1 ha gruntów ornych dobrych (pszenno-buraczanych) płacono przeciętnie 60,8 tys. zł (o 17,3% więcej niż w poprzednim roku), średnich (żytnio-ziemniaczanych) – 45,7 tys. zł (o 13,1% więcej niż rok wcześniej) oraz słabych (piaszczystych) – 34,0 tys. zł (o 10,7% więcej niż przed rokiem).

Przeciętna cena zakupu/sprzedaży 1 ha łąki w analizowanym roku ukształtowała się na poziomie 34,4 tys. zł i była o 13,5% wyższa niż rok wcześniej. Za 1 ha łąki dobrej płacono 36,9 tys. zł, tj. o 15,5% więcej niż w 2017 r., a za 1 ha łąki słabej – 27,3 tys. zł, czyli o 5,6% więcej niż przed rokiem.

Średnia cena dzierżawy 1 ha gruntu ornego w 2018 r. wyniosła 0,6 tys. zł i przekroczyła cenę z roku poprzedniego o 4,0%. Wydierżawienie 1 ha łąki kosztowało średnio 0,6 tys. zł, tj. o 11,1% więcej niż rok wcześniej.

Tablica 40. Przeciętne ceny gruntów ornych i łąk w obrocie prywatnym

Table 40. Average prices of arable land and meadows in private turnover

Wyszczególnienie Specification	2017	2018		2017	2018	
	województwo podlaskie Podlaskie Voivodship			Polska Poland		
	za 1 ha w zł per 1 ha in PLN		2017=100	za 1 ha w zł per 1 ha in PLN		2017=100
Zakup/sprzedaż Procurement/sale						
Grunty orne Arable land	37643	41784	111,0	41288	44381	107,5
dobre (klasy I, II, IIIa) good quality (I, II, IIIa class)	51860	60814	117,3	52586	55487	105,5
średnie (klasy IIIb, IV) medium quality (IIIb, IV class)	40433	45719	113,1	42196	45621	108,1
słabe (klasy V, VI) poor quality (V, VI class)	30726	34023	110,7	29277	31663	108,1
Łąki Meadows	30323	34402	113,5	25681	27735	108,0
dobre good quality	31949	36907	115,5	27655	30346	109,7
słabe poor quality	25841	27281	105,6	22320	23236	104,1

Tablica 40. Przeciętne ceny gruntów ornych i łąk w obrocie prywatnym (dok.)
 Table 40. Average prices of arable land and meadows in private turnover (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018		2017	2018	
	województwo podlaskie Podlaskie Voivodship			Polska Poland		
	za 1 ha w zł per 1 ha in PLN		2017=100	za 1 ha w zł per 1 ha in PLN		2017=100
	Dzierżawa Lease					
Grunty orne Arable land	619	644	104,0	1000	1132	113,2
dobre (klasy I, II, IIIa) good quality (I, II, IIIa class)	752	855	113,7	1134	1305	115,1
średnie (klasy IIIb, IV) medium quality (IIIb, IV class)	656	703	107,2	1036	1176	113,5
słabe (klasy V, VI) poor quality (V, VI class)	526	535	101,7	719	784	109,0
Łąki Meadows	503	559	111,1	595	640	107,6
dobre good quality	498	596	119,7	630	684	108,6
słabe poor quality	519	463	89,2	524	544	103,8

W 2018 r. w kraju przeciętne ceny zakupu/sprzedaży gruntów ornych i łąk były wyższe niż przed rokiem. Za wydzierżawienie gruntów ornych i łąk również płacono więcej niż w poprzednim roku.

Pomimo obserwowanych zmian cen ziemi rolnej w skali kraju i województwa, nadal przeciętne ceny zakupu/sprzedaży gruntów ornych oraz dzierżawy gruntów ornych i łąk w województwie podlaskim były niższe niż w Polsce, natomiast średnia cena zakupu/sprzedaży łąk w regionie kształtowała się powyżej średniej w kraju.

Dane o **cenach skupu** prezentuje się bez podatku VAT; dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów. Przeciętne ceny obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są miesięczne notowania cen prowadzone przez stałych ankietowanych celowo wytypowanych targowiskach.

Średnia cena skupu ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych w województwie podlaskim w 2018 r. wyniosła 66,05 zł za 1 dt i była o 8,4% wyższa niż przed rokiem. Ceny wszystkich gatunków zbóż w skupie i na targowiskach uległy zwiększeniu. Średnia cena skupu pszenicy konsumpcyjnej i paszowej w omawianym roku wyniosła 72,77 zł za 1 dt i była o 11,4% wyższa niż przed rokiem. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 83,82 zł, czyli o 7,9% więcej niż w roku poprzednim. W analizowanym roku cena żyta konsumpcyjnego i paszowego w skupie ukształtowała się na poziomie 60,67 zł za 1 dt, tj. o 12,1% wyższym od zanotowanego w 2017 r. W obrocie targowiskowym cena żyta wzrosła w stosunku do poprzedniego roku o 7,4% i osiągnęła poziom 62,32 zł za 1 dt.

W omawianym roku przeciętna cena skupu ziemniaków wyniosła 27,17 zł za 1 dt i zwiększyła się o 10,7% w odniesieniu do zanotowanej rok wcześniej. Średnia cena ziemniaków jadalnych późnych na targowiskach ukształtowała się na poziomie 95,57 zł za 1 dt i zwiększyła się o 20,7% w stosunku do roku poprzedniego.

Tablica 41. Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych
 Table 41. Average procurement prices of major agricultural products

Wyszczególnienie Specification	2017	2018				
	miesiące months					
	I–XII	III	VI	IX	XII	
W złotych In zloty						
Ziarno zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych – za 1 dt Basic grains: consumer and for feed – per dt	60,94	66,05	60,62	63,69	76,81	77,99
w tym: of which:						
pszenicy wheat	65,36	72,77	64,33	67,85	82,35	84,06
żyta rye	54,11	60,67	56,20	55,41	67,59	67,78
jęczmienia barley	61,89	68,37	67,42	66,03	71,24	55,33
Ziemniaki – za 1 dt Potatoes – per dt	24,53	27,17	69,79	92,65	25,48	61,61
Żywiec rzeźny – za 1 kg: Animals for slaughter – per kg:						
wołowy beef	6,08	6,79	6,70	6,54	6,54	6,57
wieprzowy pork	5,03	4,47	4,63	4,66	4,69	4,27
drobiowy poultry	3,54	3,67	3,47	3,65	4,21	3,37
Mleko – za 1 l Milk – per l	1,47	1,42	1,41	1,37	1,38	1,47
Analogiczny okres roku poprzedniego=100 Analogous period of the previous year=100						
Ziarno zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych Basic grains: consumer and for feed	106,7	108,4	93,9	90,3	129,1	125,7
w tym: of which:						
pszenicy wheat	106,7	111,4	94,4	93,2	129,7	124,7
żyta rye	106,6	112,1	96,6	91,0	125,5	122,7
jęczmienia barley	89,0	110,5	108,7	98,0	123,5	84,9
Ziemniaki Potatoes	94,6	110,7	184,5	126,1	104,5	254,6
Żywiec rzeźny: Animals for slaughter:						
wołowy beef	108,6	111,7	107,0	103,7	102,0	96,8
wieprzowy pork	110,3	88,8	96,8	84,2	89,9	91,5
drobiowy poultry	99,2	103,7	100,8	109,1	105,0	100,3
Mleko Milk	123,2	97,1	102,7	97,3	91,1	91,1

Tablica 42. Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach
 Table 42. Average marketplace prices received by farmers

Wyszczególnienie Specification	2017	2018				
		miesiące months				
	I–XII	III	VI	IX	XII	
W złotych In złoty						
Ziarno zbóż podstawowych konsumpcyjnych – za 1 dt: Basic consumer grains – per dt:						
pszenicy wheat	77,69	83,82	80,22	80,05	87,39	91,67
żyta rye	58,00	62,32	61,20	59,35	66,94	68,39
jęczmienia barley	74,20	78,92	77,90	73,64	82,93	87,94
Ziemniaki jadalne ^a – za 1 dt Edible potatoes ^a – per dt	79,19	95,57	87,80	75,81	109,06	121,50
Analogiczny okres roku poprzedniego=100 Analogous period of the previous year=100						
Ziarno zbóż podstawowych konsumpcyjnych: Basic consumer grains:						
pszenicy wheat	106,7	107,9	106,2	103,3	109,9	119,5
żyta rye	109,6	107,4	102,9	103,0	115,1	119,5
jęczmienia barley	108,2	106,4	104,6	96,6	110,4	117,0
Ziemniaki jadalne ^a Edible potatoes ^a	76,3	120,7	121,1	88,1	123,5	156,7

a Przeciętne ceny roczne – bez notowań cen ziemniaków wczesnych; od lipca – dla okresów miesięcznych ceny ziemniaków ze zbiorów danego roku.

Uwaga. W 2018 r. nie zaobserwowano transakcji sprzedaży/kupna zwierząt gospodarskich na targowiskach.

a Average annual prices – excluding quotations of early kinds of potatoes; since July – for month periods the prices of potatoes harvested in a given year.

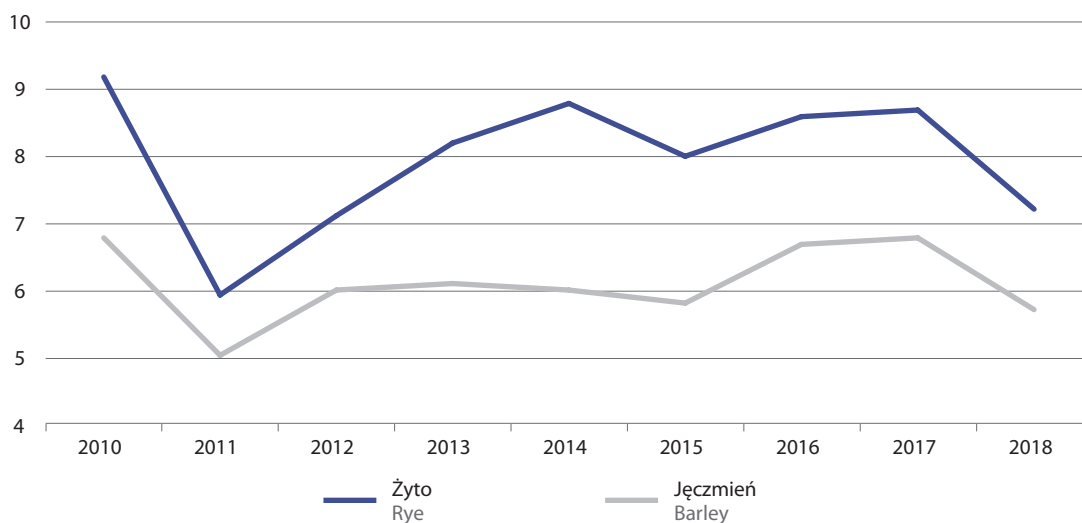
Note. In 2017 livestock sale/purchase transactions were not noted in marketplaces.

W 2018 r. województwie podlaskim średnia cena 1 kg żywca wołowego w punktach skupu wzrosła o 11,7% w odniesieniu do zanotowanej rok wcześniej i wyniosła 6,79 zł.

Za 1 kg żywca wieprzowego w skupie w omawianym roku płacono średnio 4,47 zł, czyli o 11,2% mniej niż w 2017 r.

Relacja ceny skupu żywca wieprzowego do ceny targowiskowej żyta uległa zmniejszeniu w odniesieniu do roku poprzedniego. Ukształtowała się ona na poziomie 7,2 wobec 8,7 w 2017 r. Relacja ceny skupu żywca wieprzowego do targowiskowej ceny jęczmienia w analizowanym roku wyniosła 5,7 wobec 6,8 w 2017 r.

Wykres 17. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia
 Chart 17. Procurement prices of pigs for slaughter to marketplace price of rye and barley

Przeciętna cena skupu 1 kg żywca drobiowego w 2018 r. wynosiła 3,67 zł, tj. o 3,7% więcej niż przed rokiem.

Za 1 l mleka skupionego z terenu województwa w 2018 r. producenci otrzymywali średnio 1,42 zł, tj. o 2,9% mniej niż w roku poprzednim.

Rozdział 5

Chapter 5

Globalna, końcowa i towarowa produkcja rolnicza

Gross, final and market agricultural output

Globalna produkcja rolnicza obejmuje (ustaloną szacunkowo):

- produkcję roślinną, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku),
- produkcję zwierzęcą, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłównia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Kończowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłównia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

Przy ustalaniu **produkcji rolniczej w cenach stałych** przyjęto średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

W 2017 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, wartość globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych) w województwie podlaskim wzrosła o 11,0%, przy czym wartość produkcji roślinnej zwiększyła się o 11,5%, natomiast zwierzęcej – o 10,8%.

Wartość końcowej produkcji rolniczej (w cenach stałych) wytworzonej w województwie w omawianym roku była o 12,1% wyższa w odniesieniu do zanotowanej w 2016 r., o czym zdecydował wzrost zarówno produkcji roślinnej (o 22,9%), jak i zwierzęcej (o 11,1%).

W odniesieniu do 2016 r. zwiększyła się także wartość towarowej produkcji rolniczej (w cenach stałych) w regionie – o 8,6%, w tym produkcji roślinnej – o 23,1%, a produkcji zwierzęcej – o 7,4%.

Tablica 43. Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)
 Table 43. Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices)

Wyszczególnienie Specification	2016		2017	
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
	rok poprzedni=100 previous year=100			
Produkcja globalna Gross output	93,0	92,8	111,0	111,3
roślinna crop	110,3	110,7	111,5	111,9
zwierzęca animal	88,5	88,2	110,8	111,1
Produkcja końcowa Final output	92,9	92,5	112,1	112,5
roślinna crop	139,1	141,9	122,9	124,7
zwierzęca animal	89,6	89,3	111,1	111,3
Produkcja towarowa Market output	91,9	91,6	108,6	108,6
roślinna crop	102,9	103,5	123,1	122,0
zwierzęca animal	91,1	90,8	107,4	107,6

W analizowanym roku udział województwa podlaskiego w krajowej globalnej produkcji rolniczej ukształtował się na poziomie 6,6% i w odniesieniu do zanotowanego przed rokiem wzrósł o 0,4 p.proc. W przypadku produkcji roślinnej wyniósł on 3,3%, a zwierzęcej – 9,8%.

Udział regionu w ogólnopolskiej produkcji towarowej ukształtował się na poziomie 6,3% i był 0,4 p.proc. wyższy niż w 2016 r. W przypadku produkcji roślinnej wyniósł 1,4%, a zwierzęcej – 9,6%.

W ogólnej wartości globalnej produkcji rolniczej w województwie podlaskim 25,1% stanowiła produkcja roślinna, natomiast pozostałe 74,9% przypadało na dominującą w regionie produkcję zwierzęcą. Najwyższy udział w wartości wytworzonej produkcji roślinnej miały zboża (które stanowiły 9,7% produkcji globalnej ogółem), a w zwierzęcej – mleko krowie (44,6%).

W ogólnej wartości towarowej produkcji rolniczej w regionie 8,8% stanowiła produkcja roślinna, a aż 91,2% – produkcja zwierzęca, w której dominowała produkcja mleka krowiego (54,7% produkcji towarowej ogółem).

Tablica 44. Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)
 Table 44. Structure of gross and market agricultural output (constant prices)

Wyszczególnienie Specification	2016	2017
	w odsetkach in percent	
Produkcja globalna Gross output		
Ogółem Total	100,0	100,0
Produkcja roślinna Crop output	24,6	25,1
zboża cereals	10,0	9,7
w tym zboża podstawowe of which basic cereals	6,8	5,8
w tym: pszenica of which: wheat		
żyto rye	0,8	1,0
jęczmień barley	0,6	0,5
ziemniaki potatoes	0,7	3,1
przemysłowe industrial	1,0	0,5
warzywa vegetables	1,1	0,9
owoce fruit	1,0	0,9
siano łąkowe meadow hay	4,0	3,7
pozostałe others	6,8	6,3
Produkcja zwierzęca Animal output	75,4	74,9
żywiec rzeźny ^a animals for slaughter ^a	25,0	26,3
w tym: of which:		
bydło (bez cieląt) cattle (excluding calves)	9,2	10,5
cielęta calves	0,3	0,5
trzoda chlewna pigs	5,8	6,2
drób poultry	9,4	9,0
przyrost stada (podstawowego i obrotowego) increase in herd (basic and working)	-0,5	1,4
mleko krowie cows' milk	46,5	44,6
jaja kurze hen eggs	1,9	2,1
obornik manure	2,0	0,0
pozostałe others	0,5	0,5

a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.
 a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

Tablica 44. Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (dok.)

Table 44. Structure of gross and market agricultural output (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2016	2017
	w odsetkach in percent	
Produkcja towarowa Market output		
Ogółem Total	100,0	100,0
Produkcja roślinna Crop output	7,8	8,8
zboża cereals	3,5	3,4
w tym zboża podstawowe of which basic cereals	2,7	2,7
w tym: pszenica of which: wheat	1,2	1,1
żyto rye	0,6	0,8
jęczmień barley	0,1	0,1
ziemniaki potatoes	1,2	2,8
przemysłowe industrial	0,3	0,5
warzywa vegetables	1,2	1,0
owoce fruit	1,1	0,9
pozostałe others	0,5	0,2
Produkcja zwierzęca Animal output	92,2	91,2
żywiec rzeźny ^a animals for slaughter ^a	32,6	33,4
w tym: of which:		
bydło (bez cieląt) cattle (excluding calves)	12,1	13,8
cielęta calves	0,3	0,3
trzoda chlewna pigs	7,0	6,8
drób poultry	12,7	12,2
mleko krowie cows' milk	56,9	54,7
jaja kurze hen eggs	2,2	2,4
pozostałe others	0,5	0,7

a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

Uwagi ogólne

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), do której są zaliczane.
2. Dane zostały przedstawione dla rolnictwa ogółem oraz gospodarstw indywidualnych (gospodarstw rolnych osób fizycznych).
3. **Gospodarstwo rolne** – jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i prowadząca działalność rolniczą. Do działalności rolniczej zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin oraz chowem i hodowlą zwierząt, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym również uprawę grzybów), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych, chów i hodowlę zwierząt w gospodarstwie (bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, zwierząt futerkowych, zwierząt łownych utrzymywanych na rzeź), pszczół oraz działalność polegającą na utrzymaniu gruntów rolnych już niewykorzystywanych do celów produkcyjnych według zasad dobrej kultury rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska (zgodnie z normami).

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną. Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych,
- gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące produkcję rolną (roślinną i zwierzęcą) o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali, w tym działły specjalne produkcji rolnej.

Za **użytkownika gospodarstwa rolnego** uważa się osobę fizyczną, osobę prawną oraz jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, faktycznie użytkującą gospodarstwo rolne, niezależnie od tego, czy jest właścicielem, dzierżawcą tego gospodarstwa, czy też użytkuje je z innego tytułu i niezależnie od tego, czy grunty wchodzące w skład gospodarstwa rolnego są położone na terenie jednej czy kilku gmin.

4. Wielkość **produkcji roślinnej** obliczono na podstawie:
  - wyników reprezentacyjnego czerwcowego badania rolniczego (R-CzBR) lub powszechnych spisów rolnych – w zakresie powierzchni zasiewów,
  - wyników reprezentacyjnych badań plonów i zbiorów oraz ocen i ekspertyz rzeczoznawców GUS,
  - sprawozdań statystycznych z gospodarstw państwowych, spółdzielczych i spółek z udziałem mienia sektora prywatnego i publicznego.
5. Pod pojęciem **plon** rozumie się ilość jednostek wagowych (dt) danego ziemiopłodu zebranego z jednostki powierzchni (ha). W szacunkach plonów obowiązuje zasada obliczania plonów przeciętnych jako średnich ważonych, gdzie waga jest powierzchnią danej uprawy. Uwzględniane są przy tym powierzchnie, z których uzyskano wysokie, jak też i niskie plony oraz powierzchnie, z których plonów nie zebrano (zostały zniszczone w wyniku gradobicia, powodzi itp.).
6. **Produkcję ziemniaków, warzyw i truskawek** ujęto łącznie z produkcją z działek pracowników gospodarstw państwowych i członków gospodarstw spółdzielczych.
7. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowie zwierząt gospodarskich zestawiono **według siedziby użytkownika**, tzn. miejsca zamieszkania użytkowników gospodarstw indywidualnych bądź miejsca lokalizacji zarządu w przypadku pozostałych gospodarstw, bez względu na miejsce położenia gruntów.
8. Do wyliczeń **wskaźników natężenia na jednostkę powierzchni użytków rolnych** przyjęto użytki rolne według stanu w czerwcu; w 2010 r. – na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego.

9. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.
10. Niektóre informacje za ostatni rok zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.
11. Ze względu na zaokrąglenia danych (w tym zaokrąglenia automatyczne zastosowane w procesie uogólnienia danych z próby w badaniach reprezentacyjnych), w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”. Dane te są poprawne pod względem merytorycznym.

General notes

1. Information on agricultural production presented herein has been compiled with the use of the **kind of activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities irrespective of their section in NACE rev.2 (PKD 2007), which they are included in.
2. Data have been presented for agriculture (grand total) as well as for private farms (agricultural holdings used by natural persons).
3. **An agricultural holding** – a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and conducts agricultural activity. An agricultural activity includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock in a farm, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, fur animals, wild animals kept for slaughter, and bees, as well as activity of maintaining agricultural land, no longer used for production purposes, in accordance with cultivation principles and with respect for environment protection requirements (according to the norms).
A private farm is an agricultural holding used by a natural person. Private farms include:
  - holdings with the area of 1 ha or more of agricultural land,
  - holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting agricultural production (crop and animal output) on a significant (determined by the appropriate thresholds) scale, including special branches of agricultural activities.**A holder** is understood as either a natural person, a legal person or an organisational unit without legal personality, actually using the land, regardless of whether as an owner or a leaseholder, or using the land in any other respect, irrespective of whether the land constituting the farm is situated in one or in several gminas.
4. **Crop output value** was calculated on the basis of:
  - June sample farm survey results (R-CzBR) or agricultural censuses – on sown area,
  - sample survey results on crop production as well as CSO experts opinions;
  - statistical reports of the state farms, agricultural production cooperatives and companies with private and public property share.
5. **Yield** is understood as a number of weight units (dt) of particular agricultural product harvested from the area unit (ha). Yield estimation consists of calculation of average yields as a weighted average, where the weight is the area of given cultivation. During the calculation, area of high and low yields as well as area which did not get in the crop (because of hailstorm, flood, etc.) have been taken into consideration.
6. **Production of potatoes, vegetables and strawberries** comprises also their production from plots of land belonging to state farms employees and to members of agricultural production co-operatives.
7. Data on land use, sown area and livestock have been presented by **the residence of the agricultural holding user**, i.e. by the residence of a private farm user or, in the case of other agricultural holdings, by the management head office, irrespective of the location of land.
8. **Intensity ratios per unit of agricultural land area** have been calculated on the basis of agricultural land area as of June; in 2010 – on the Agricultural Census.
9. **Relative numbers (indices, percentages)** have been, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

10. Selected information for the last year have been presented on the basis of preliminary data and may change in subsequent publications of the Statistical Office.
11. Due to the rounding of data (including automatic rounding performed in the in the sample data aggregation process), in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item "total". Data are correct in terms of content.

Aneks
Appendix

I. Rolnictwo w województwie podlaskim na tle kraju i pozostałych województw w 2018 r.

I. Agriculture in Podlaskie voivodship against the background of the country and other voivodships in 2018

Wyszczególnienie	Użytki rolne ^a w gospodarstwach rolnych Agricultural land ^a in agricultural holdings		Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych posiadających użytki rolne ^a Average area of agricultural land in agricultural holdings with agricultural land ^a		Plony z 1 ha Yields per 1 ha						Bydło ^a na 100 ha użytków rolnych Cattle ^a per 100 ha of agricultural land	
					zboża podstawowe łącznie z mieszkami zbożowymi basic cereals including mixed grains		ziemniaki ^f potatoes ^f		rzepak i rzepik rape and turnip rape			
	w tys. ha in thou- sand ha	lokata place	w ha in ha	lokata place	w dt in dt	lokata place	w dt in dt	lokata place	w dt in dt	lokata place	w szt. in heads	lokata place
POLSKA	14669,0	x	10,29	x	32,3	x	251	x	26,1	x	42,3	x
Dolnośląskie	855,1	8	15,00	7	41,2	2	284	2	28,0	5	12,3	16
Kujawsko- pomorskie	1097,6	4	17,30	6	33,0	7	214	14	22,2	13	46,5	6
Lubelskie	1413,3	3	8,41	11	38,1	3	280	3	29,9	4	26,4	11
Lubuskie	388,1	15	18,60	4	26,7	14	200	15	20,8	15	21,6	13
Łódzkie	995,2	6	7,95	12	28,7	13	252	8	24,3	9	47,9	5
Małopolskie	557,1	11	3,87	16	34,3	6	245	10	30,2	3	30,7	9
Mazowieckie	2148,2	1	9,07	10	26,6	15	260	6	34,6	1	53,7	3
Opolskie	488,6	13	18,58	5	48,2	1	332	1	32,0	2	26,1	12
Podkarpackie	548,5	12	4,25	15	32,7	8	243	11	26,0	7	14,6	14
Podlaskie	1072,7	5	14,07	8	23,3	16	270	4	26,6	6	95,2	1
Pomorskie	750,8	10	18,73	3	34,9	5	258	7	25,5	8	28,5	10
Śląskie	371,9	16	6,44	13	35,9	4	236	13	22,3	11	32,8	7
Świętokrzyskie	470,7	14	5,61	14	29,9	12	242	12	17,6	16	32,7	8
Warmińsko- mazurskie	948,7	7	22,36	2	32,1	10	189	16	22,3	12	49,9	4
Wielkopolskie	1737,6	2	13,96	9	30,0	11	249	9	23,1	10	59,0	2
Zachodnio- pomorskie	824,9	9	27,55	1	32,6	9	261	5	22,0	14	13,4	15

a Stan w czerwcu. b Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; łącznie z tłuszczem w przeliczeniu na czysty składnik. e Rok gospodarczy 2017/18 oznacza okres od 1 VII 2017 r. do 30 VI 2018 r. f łącznie z produkcją w ogrodach przydomowych. a As of June. b It concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; including fats and pluck; in post-slaughter warm weight 30 VI 2018. f Including production in kitchen gardens.

Trzoda chlewna ^a na 100 ha użytków rolnych Pigs ^a per 100 ha of agricultural land		Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso ^b na 1 ha użytków rolnych w 2017 r. Production of animals for slaughter in terms of meat ^b per 1 ha of agricultural land in 2017		Produkcja mleka krowiego na 1 ha użytków rolnych w 2017 r. Cow's milk production per 1 ha of agricultural land in 2017		Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w 2017 r. Average annual quantity of milk per cow in 2017		Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych (ceny bieżące ^c) Value of agricultural products procurement per 1 ha of agricultural land (current prices ^c)		Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych ^d na 1 ha użytków rolnych w roku gospodarczym 2017/18 ^e Consumption of mineral or chemical ^d fertilizers per 1 ha of agricultural land in 2017/2018 farming year ^e		Specification
w szt. in heads	lokata place	w kg in kg	lokata place	w l in l	lokata place	w l in l	lokata place	w zł in zł	lokata place	w kg in kg	lokata place	
80,6	x	348,6	x	910	x	5687	x	4380	x	141,6	x	POLAND
23,3	16	102,1	16	197	15	4443	11	2532	14	174,5	3	Dolnośląskie
113,2	3	324,3	7	877	6	6093	3	4997	3	190,5	2	Kujawsko- pomorskie
39,2	11	188,1	14	556	8	5749	7	2858	12	163,3	5	Lubelskie
42,6	10	280,1	9	252	14	3331	16	3277	10	112,8	13	Lubuskie
120,9	2	407,7	5	1014	5	5648	8	4371	8	132,7	7	Łódzkie
30,4	14	218,8	12	531	10	3697	14	2156	15	82,3	16	Małopolskie
58,5	8	537,5	2	1457	2	5795	6	5950	2	128,9	8	Mazowieckie
76,6	5	226,5	11	551	9	6494	2	4461	6	202,8	1	Opolskie
27,4	15	125,6	15	362	13	4424	12	1870	16	85,0	15	Podkarpackie
30,6	13	257,3	10	2567	1	6090	4	4930	4	124,0	10	Podlaskie
102,9	4	438,4	4	484	12	5271	10	4715	5	152,6	6	Pomorskie
59,3	7	482,8	3	698	7	5813	5	3835	9	124,9	9	Śląskie
49,0	9	309,5	8	486	11	4216	13	3060	11	106,0	14	Świętokrzyskie
60,4	6	362,6	6	1140	3	5388	9	4401	7	113,6	12	Warmińsko- mazurskie
235,1	1	601,6	1	1037	4	6606	1	6417	1	170,4	4	Wielkopolskie
36,9	12	207,4	13	167	16	3540	15	2669	13	115,5	11	Zachodnio- pomorskie

czami i podrobami; w wadze poubojowej ciepłej. c Płacone dostawcom; bez podatku od towarów i usług. d Łącznie z nawozami wieloskładnikowymi;

c Paid to suppliers; excluding VAT. d Including mixed fertilizers; in terms of pure ingredient. e The 2017/18 farming year covers the period from 1 VII 2017 to

II. Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie

II. Trends and major economic and production results in agriculture

Wyszczególnienie Specification	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Gospodarstwa rolne (stan w czerwcu) ^a w tys. Agricultural holdings (as of June) ^a in thousand	84,1	92,8	80,9	79,1	.	.	81,2	.	.
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	84,0	92,7	80,8	79,0	.	.	81,1	.	.
Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych (stan w czerwcu) ^a w tys. ha Agricultural land area ^a in agricultural holdings (as of June) in thousand ha	1057,0	1058,6	1083,4	1074,1	1078,0	1058,3	1094,0	1064,1	1072,7
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	1037,7	1043,3	1068,7	1058,2	1063,0	1042,6	1074,1	1050,4	1059,8
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) ^a w %: Share in total sown area ^a (as of June) in %:									
zbóż podstawowych basic cereals	44,0	43,3	39,4	37,3	37,4	37,7	35,4	36,3	38,0
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	43,6	43,0	39,0	36,9	37,1	37,4	35,1	36,1	37,8
ziemniaków ^b potatoes ^b	2,8	2,8	1,9	3,8	1,6	1,8	1,2	2,5	1,0
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	2,9	2,9	1,9	3,8	1,6	1,8	1,2	2,5	1,0
roślin przemysłowych ^c industrial plants ^c	1,6	1,4	1,4	1,6	1,8	1,8	2,1	2,5	3,0
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	1,2	1,2	1,2	1,3	1,5	1,6	2,0	2,2	2,8
Plony z 1 ha w dt: Yields per 1 ha in dt:									
zbóż podstawowych basic cereals	29,0	25,9	29,1	28,6	31,9	27,9	28,1	30,4	24,2
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	29,0	25,6	28,7	28,3	31,5	27,4	27,8	30,0	24,1
ziemniaków ^b potatoes ^b	206	202	210	190	224	163	221	260	270
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	206	202	210	190	224	162	221	260	270
rzepaku i rzepiku of rape and turnip rape	23,9	26,4	28,0	31,6	32,2	28,7	25,8	32,9	26,6
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	23,9	26,5	26,5	31,4	31,5	27,2	25,5	32,5	27,0
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^{ade} na 100 ha użytków rolnych Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) ^{ade} per 100 ha of agricultural land	76,4	79,5	75,5	78,2	77,3 ^f	78,6 ^f	74,9	82,3 ^g	82,2 ^g
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	77,4	80,3	76,3	79,0	78,1	79,4	75,9	83,1	82,9

a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Łącznie z powierzchnią i produkcją w ogrodach przydomowych. c Buraki cukrowe, rzepak i rzepik, len (łącznie z lnem oleistym), konopie i tytoń. d Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy przyjęciu współczynników (mnożników): dla bydła – 0,8, dla trzody chlewnej – 0,15, dla owiec – 0,08, dla koni – 1,0. e Trzoda chlewna w latach: 2011, 2012 i 2013 – stan w końcu lipca. f Do obliczeń przyjęto stan koni z 2013 r. g Do obliczeń przyjęto stan koni z 2016 r.

a In 2010 data of the Agricultural Census. b Including the area and production in kitchen gardens. c Sugar beets, rape, turnip rape, flax (including oil-flax), hemp and tobacco. d The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle – 0,8, for pigs – 0,15, for sheep – 0,08, for horses – 1,0. e Pigs in 2011, 2012 and 2013 – as of the end of July. f For the calculation we use the horse stocks of 2013. g For the calculation we use the horse stocks of 2016.

II. Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie (dok.)

II. Trends and major economic and production results in agriculture (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) ^a w % Share of cows in cattle stocks (as of June) ^a in %	52,0	48,8	51,1	49,1	47,5	48,3	46,2	45,5	45,5
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	52,1	48,8	51,1	49,1	47,5	48,3	46,2	45,5	45,4
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w czerwcu) ^{ae} w % Share of sows in pig stocks (as of June) ^{ae} in %	9,4	8,5	9,4	9,1	8,7	8,2	8,4	8,0	7,2
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	9,3	8,5	9,3	9,0	8,5	8,1	8,4	7,8	7,1
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^h na 1 ha użytków rolnych w kg Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^h per 1 ha of agricultural land in kg	196,1	191,6	176,6	200,0	208,4	221,4	224,4	257,3	.
Produkcja mleka krowiego w I: Production of cows' milk in I:									
na 1 ha użytków rolnych per 1 ha of agricultural land	1863	2076	2097	2198	2195	2424	2362	2567	.
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	1894	2102	2121	2227	2221	2456	2402	2598	.
na 1 krowę per cow	4105	4754	4914	5143	5251	5673	5872	6090	.
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	4104	4752	4912	5142	5250	5677	5875	6093	.
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) ^a na 100 ha użytków rolnych w szt. Agricultural tractors (as of June) ^a per 100 ha of agricultural land in units	9,6	.	.	9,8	.	.	10,1	.	.
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	9,7	.	.	9,9	.	.	10,2	.	.
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik ^{ai} na 1 ha użytków rolnych w kg Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient ^{ai} per 1 ha of agricultural land in kg	106,2	95,3	99,5	97,6	115,7	88,7	95,1	109,6	124,0
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	105,9	94,0	98,6	97,3	115,1	87,9	94,7	109,1	123,8

a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. e Trzoda chlewna w latach: 2011, 2012 i 2013 – stan w końcu lipca. h Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej. i Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych: 2009/10, 2010/11, 2011/12, 2012/13, 2013/14, 2014/15, 2015/16, 2016/17, 2017/18; lata gospodarcze obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2017/18 oznacza okres od 1 VII 2017 r. do 30 VI 2018 r.).

a In 2010 data of the Agricultural Census. e Pigs in 2011, 2012 and 2013 – as of the end of July. h Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horse-flesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. i Concerns respectively the: 2009/10, 2010/11, 2011/12, 2012/13, 2013/14, 2014/15, 2015/16, 2016/17 and 2017/18 farming years; farming years cover the period from 1 July to 30 June (e.g. the 2017/18 farming year covers the period from 1st July 2017 to 30th June 2018).